

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

1694

Na temelju članka 47. stavka 2. i članka 143. stavka 3. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (»Narodne novine«, br. 121/03) uz prethodno pribavljeno mišljenje nadležnih komora te na temelju članka 11. stavka 4. i članka 12. stavka 4. Zakona o ljekarništvu (»Narodne novine«, br. 121/03) na prijedlog Hrvatske ljekarničke komore, ministar zdravstva i socijalne skrbi donosi

PRAVILNIK

O MINIMALNIM UVJETIMA U POGLEDU PROSTORA, RADNIKA I MEDICINSKO-TEHNIČKE OPREME ZA OBAVLJANJE ZDRAVSTVENEDJELATNOSTI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom određuju minimalni uvjeti u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti kojima moraju udovoljavati zdravstvene ustanove, zdravstveni radnici koji obavljaju zdravstvenu djelatnost u privatnoj praksi te trgovačka društva koja obavljaju zdravstvenu djelatnost.

II. SANITARNO-TEHNIČKI I HIGIJENSKI UVJETI

Članak 2.

Građevina u kojoj se nalaze prostorije za obavljanje zdravstvene djelatnosti mora udovoljavati sljedećim sanitarno-tehničkim i higijenskim uvjetima:

- mora biti izgrađena od čvrstog materijala,
- mora biti smještena na pristupačnom terenu,
- ne smije biti izložena onečišćenju i buci iznad dopuštenih vrijednosti,
- prostorije moraju biti zračne, a građevinski izvedene tako da se mogu efikasno i brzo provjetriti,
  - u prostoriji s nedovoljnim prozračivanjem potrebno je osigurati umjetnu ventilaciju, a u prostoriji za dijagnostiku ili terapiju u kojoj se koristi rendgenski ili drugi aparat, koji proizvodi ionizirajuće zračenje potrebno je osigurati prirodnu i umjetnu ventilaciju sukladno odgovarajućim propisima,
  - prostorije moraju imati trajno riješeno pitanje izvora zagrijavanja koji moraju udovoljavati tehničkim i ekološkim standardima,
  - visina prostorija u dijelu koji se odnosi na minimalni površinski dio mora biti najmanje 260 cm,
  - moraju biti osigurana parkirališna mjesta i pristup osobama s invaliditetom u kolicima.

U zdravstvenim ustanovama u kojima se pruža hitna pomoć treba osigurati prilaz i za kola hitne medicinske pomoći.

Zdravstvene ustanove obzirom na djelatnost koju obavljaju moraju osigurati telekomunikacijske uređaje te prema potrebi, zavisno o vrsti zdravstvene ustanove, zvučne i svjetlosne signalne uređaje.

Zdravstvene ustanove bolničkog tipa osiguravaju u operacijskom bloku, rađaonicama, prostorijama za intenzivno liječenje i u drugim prostorijama za koje je to medicinski nužno uređaje za kondicioniranje zraka (klima uređaje) ako za to ne postoji centralni sustav.

U zdravstvenim ustanovama bolničkog tipa i u zdravstvenim ustanovama u kojima se obavlja djelatnost hitne medicinske pomoći osiguravaju se instalacije za kisik i centralne stanice.

U određenim prostorijama pojedinih zdravstvenih ustanova, kao što su prostorije za nedonoščad, operacijske dvorane, osiguravaju se uređaji za debakterizaciju (germicidne lampe, sterilizol lampe i sl.).

Članak 3.

Prostorije za pregled bolesnika moraju biti zvučno izolirane. Prostorije moraju udovoljavati svim propisanim komunalnim i sanitarnim uvjetima vodoopskrbe i odvodnje sanitarnih i drugih otpadnih voda, električnog dovoda, priključaka i plinovodnih te drugih instalacija kao i protupožarne zaštite.

U prostorijama se mora osigurati odlaganje medicinskog i drugog otpada u zatvorene i odgovarajuće označene spremnike koji se moraju redovito prazniti.

Zdravstvene ustanove moraju imati za potrebe operacijskog bloka, rađaonice, prostorije za intenzivno liječenje i hitnu pomoć, rezervne uređaje za proizvodnju električne energije (agregat) koji se automatski uključuje u slučaju nestanka električne energije iz javne elektro-mreže.

Članak 4.

Prostorije moraju biti osvijetljene prirodnim izvorom svjetlosti, a noću umjetnim izvorom svjetlosti.

Ako nije moguće osigurati prirodni izvor svjetlosti u ukupnoj površini prostorija, prostorije treba osvijetliti umjetnom rasvjetom određene jačine izražene u luksima i to: u kirurškim prostorijama, jedinicama za intenzivno liječenje i rađaonama od 500 – 1000, u ordinacijama i laboratorijima od 250 – 500, na drugim radnim mjestima od 70 – 100, u hodnicima i stubištima 40, a zidna svjetiljka uz bolesničke postelje od 70 – 100 luksa.

Članak 5.

Vrata, zidovi i stropovi u prostorijama u kojima se obavlja neposredna zdravstvena djelatnost te u sanitarnim čvorovima i laboratorijima moraju biti ravne i glatke površine otporne na učestalo i temeljito čišćenje sukladno važećim propisima.

Vrata treba izvesti tako da se otvaraju prema hodniku odnosno izlazu. U stacionarnim ustanovama vrata moraju biti široka najmanje 110 cm. Prozori moraju biti izvedeni na način da se osigura mogućnost zračenja prostorija i čišćenja prozora.

Podovi prostorija moraju biti izvedeni na način da se mogu brzo i lako čistiti, održavati i dezinficirati, a u ordinaciji kirurških djelatnosti, radioloških djelatnosti i jedinicama intenzivnog liječenja treba biti antistatički.

Članak 6.

Prostorija za pregled bolesnika, sanitarni čvor za bolesnike i sanitarni čvor za osoblje moraju imati umivaonik s toplom i hladnom vodom i tekućim sapunom te ručnicima za jednokratnu uporabu, odnosno sušilom za ruke.

Vrata sanitarnog čvora za bolesnike moraju imati širinu od najmanje 110 cm, a u prostoriji se moraju nalaziti rukohvati.

Članak 7.

Prostorije pojedine djelatnosti moraju činiti funkcionalnu cjelinu i moraju omogućavati odvajanje čistog od nečistog dijela (pribora, potrošnoga medicinskog materijala i odjeće).

Prostorije se ne mogu koristiti za stambene potrebe ili za druge namjene.

Članak 8.

Lako zapaljive tvari i kemikalije moraju biti čuvane u originalnoj ambalaži u zatvorenom prostoru ili u posebnom ormaru sukladno odgovarajućim propisima.

Komplet lijekova za terapiju anafilaktičkog šoka i ampulirani lijekovi sukladno potrebama djelatnosti moraju biti smješteni u ordinaciji, a lijekovi koji sadrže opojne droge moraju se čuvati pod ključem uz vođenje evidencije.

Članak 9.

Medicinsko-tehnička oprema za obavljanje zdravstvene djelatnosti mora imati europski certifikat (CE) i potvrdu o redovitom servisiranju.

Ako se u dijagnostici ili terapiji koristi rendgenski ili drugi aparat koji proizvodi ionizirajuće zračenje, djelatnost mora biti odobrena posebnim rješenjem nadležnog tijela na temelju Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti rendgenskim uređajima, akceleratorima i drugim uređajima koji proizvode ionizirajuće zračenje.

Ako se u dijagnostici ili terapiji koristi uređaj koji proizvodi neionizirajuće zračenje, djelatnost mora biti odobrena posebnim rješenjem nadležnog tijela sukladno Zakonu o zaštiti od neionizirajućih zračenja i podzakonskim propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Članak 10.

Na građevini u kojoj se obavlja zdravstvena djelatnost potrebno je u roku 8 dana po izdavanju rješenja o početku rada istaknuti ploču koja sadrži naziv djelatnosti sukladno rješenju ministra nadležnog za zdravstvo i radno vrijeme.

III. UVJETI U POGLEDU PROSTORA, OPREME I KADROVA ZA POJEDINE DJELATNOSTI

Ordinacija

Članak 11.

Pod ordinacijom u smislu ovoga Pravilnika smatraju se:

- prostorija za pregled bolesnika, najmanje 12 m², a njena širina ili dužina ne smije biti manja od 3 m,
- prostorija za medicinsku sestru, najmanje 12 m²,
- prostor za medicinsku dokumentaciju,
- čekaonica, najmanje 9 m², a njena širina ili dužina ne smije biti manja od 3 metra,
- sanitarni čvor za zaposlenike,
- sanitarni čvor za bolesnike koji mora imati ulazna vrata širine najmanje 110 cm, te rukohvate.

U ordinaciji doktora medicine specijaliste pedijatrije i infektologije potrebno je uz ispunjenje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka osigurati prostoriju za izolaciju od najmanje 9 m², s tim da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 metra.

U ordinaciji u kojoj se obavljaju mali kirurški zahvati u lokalnoj anesteziji potrebno je uz ispunjenje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka osigurati zaseban prostor od najmanje 12 m².

Zdravstveni radnici u grupnoj praksi mogu imati zajedničku čekaonicu i sanitarni čvor. Pristup sanitarnom čvoru za bolesnike mora biti izravno iz čekaonice.

Liječnička ordinacija

Članak 12.

Oprema temeljne liječničke ordinacije mora sadržavati:

- metalni ormar za osobne zdravstvene kartone s ključem, radni stol za liječnika, radni stol za medicinsku sestru, stolicu za liječnika i medicinsku sestru s podešavanjem visine i mogućnošću pokretanja, stolicu za bolesnika u prostoriji medicinske sestre, stolicu na vijak bez naslona za pregled bolesnika u ordinaciji liječnika, garderobne vješalice u sobi sestre i liječnika, telefon u sobi sestre i liječnika, **tlakomjer na živu s različitim širinama manžeta**, ležaj za pregled bolesnika, paravan, ormar za instrumente i lijekove, **stolić za instrumente, toplomjere (2 kom.), fonendoskop (slušalice), špatule za pregled ždrijela za jednokratnu upotrebu**, plahte za jednokratnu upotrebu, rukavice za jednokratnu upotrebu, komplet lijekova za terapiju anafilaktičkog šoka i ampulirane

lijekove sukladno potrebama populacije koja se zbrinjava, plastičnu posudu za medicinski otpad, posude za ostali otpad.

Ordinacija opće/obiteljske medicine

Članak 13.

Oprema ordinacije opće/obiteljske medicine mora sadržavati:

– osim medicinsko-tehničke opreme navedene u članku 12. ovoga Pravilnika, ordinacija opće/obiteljske medicine mora imati:

vagu, visinomjer, suhi sterilizator, hladnjak, zglobni stolni reflektor, stalak za infuzije, negatoskop, aparat za davanje kisika, bocu s kisikom, rezervnu bocu kisika, EKG aparat, defibrilator, dva tubusa za dijete i odraslog, otoskop, čono ogledalo, oftalmoskop, tablice za ispitivanje oštine vida, spekulume za pregled nosnih šupljina, štrcaljku ili pulsni aparat za ispiranje ušiju, platneni metar, špatule za pregled ždrijela, posudu za čiste i posudu za nečiste špatule, ručnu baterijsku lampu, perkusijski čekić, metalne bubnjeve, posude za instrumente s poklopcem, posudu s poklopcem za vatu, bubrežnjake koji se mogu sterilizirati (3 kom.), gumirano platno, komprese, štrcaljke i igle za jednokratnu upotrebu različitih dimenzija, setove za infuzije, bebi sisteme, jednokratne uro-katetere različitih promjera, pribor za uzimanje uzoraka za medicinsko-biokemijske i mikrobiološke pretrage, glukometar, test trake za brzo određivanje promjena u urinu, elastičnu traku za podvezivanje, pribor za ispiranje želuca, hvataljku za instrumente i posudu za držanje hvataljke, otvarač usta, udlage različitih dimenzija, plastičnu posudu za medicinski otpad, posudu za ostali otpad, infuzijske otopine sukladno potrebama populacije koja se zbrinjava, zavojni materijal, liječničku torbu čiji je sadržaj definiran u Farmakoterapijskom priručniku.

Ako specijalist opće/obiteljske medicine obavlja i zdravstvenu zaštitu dojenčadi i male djece, mora imati opremu sukladno zahtjevima za pedijatrijsku ordinaciju (članak 16. ovoga Pravilnika).

Radnici: 1 doktor medicine i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

Stomatološka ordinacija

Članak 14.

Stomatološka ordinacija mora ispunjavati uvjete za prostor propisane u stavku 1. članka 11. ovoga Pravilnika.

Prostorija za pregled i obradu bolesnika u stomatološkoj ordinaciji površine 12 m² može imati samo jednu stomatološku aparaturu sa fiziološkom stolicom.

Ako prostorija za pregled bolesnika u kojoj je jedna fiziološka stolica ima više od 20 m² nije potrebna posebna soba za pripremu i medicinsku dokumentaciju.

Oprema: Stomatološka jedinica, kompresor, protetski i konzervativni nastavci za mikro/zračni motor, turbinski nastavak, multifleks sklopka, autoklav, sterilizator, ultrazvučni aparat za skidanje kamenca s nastavcima, aparat za polimerizaciju ispuna, miješalica za amalgam, pokretni stolić za instrumente, ormar za instrumente i pohranu materijala, pisaći stol.

Instrumenti ordinacije: 12 držača ogledala i ogledala, 12 sondi, 12 pinceta zavnutih, 2 pincete ravne, 12 Heidemanov instrument, 6 nabijača i nosača amalgama, 6 instrumenata za modeliranje ispuna, 3 eskavatora, 2 paradontološke graduirane sonde, 2 lopatice za miješanje cementa, 2 plastične lopatice za miješanje, plamenik, gumena šalica, lopatica za miješanje sadre, 2 staklene pločice, ravni strugač, zavrnuti strugač, univerzalna kireta, 3 kliješta za vađenje gornjih inciziva, 3 kliješta za vađenje gornjih lijevih kutnjaka, 3 kliješta za vađenje gornjih desnih kutnjaka, 3 gornja korijenska kliješta, 3 kliješta za vađenje donjih inciziva, 3 kliješta za vađenje donjih kutnjaka, 3 poluge po Beinu, 1 par poluga za donje korijene, pean, iglodržač, karpuloštrcaljka, metalni bubanj za sterilne gaze, komplet za terapiju alergijskih reakcija, pribor za tamponadu i zaustavljanje krvarenja, set instrumenata za liječenje kanala (endoboks), manualni respirator, 6 gornjih žlica za otiske, 6 donjih žlica za otiske, 5 stezača matrica, posuda za nečiste instrumente, posuda za nečista svrdla, posuda za otpatke, posuda za medicinske otpatke, posuda sa pokrovom za vatu, posuda za

čista svrdla konzervative, posuda za čista svrdla protetike, posuda za zubne rolnice, koferdam – komplet, škare.

Radnici: 1 doktor stomatologije i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

Specijalistička ordinacija djelatnosti medicine rada

Članak 15.

Specijalistička ordinacija medicine rada mora ispunjavati uvjete za prostor propisane u članku 11. ovoga Pravilnika.

Prema: uz osnovnu opremu navedenu u članku 12. ovoga Pravilnika, ordinacija mora imati i perkusijski čekić, otoskop, pribor za ispiranje uha, oftalmoskop, negatoskop, dinamometar, kaliper, spirometar, EKG aparat, zaporni sat, tablice za ispitivanje oštine vida i raspoznavanje boja, Ischiara tablice, test-audiometar, vagu, visinometar, platneni metar, ortoreter, glukometar, test trake za urin, alkotest aparat, set testova na uobičajene droge, pribor za uzimanje uzoraka za medicinsko-biokemijske i mikro bio loške pretrage.

Ordinacija medicine rada koja obavlja preglede po posebnim propisima kojima je točno definiran prostor i medicinsko-tehnička oprema potrebna za obavljanje tih pregleda, mora udovoljavati kriterijima glede prostora i medicinsko-tehničke opreme navedene u posebnim pravilnicima.

Radnici: 1 specijalist medicine rada i sporta i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

Specijalistička ordinacija

Članak 16.

Specijalistička ordinacija mora ispunjavati uvjete u pogledu prostora propisane u članku 11. ovoga Pravilnika.

Osim medicinsko-tehničke opreme navedene u članku 12. ovoga Pravilnika, ordinacija pojedinih specijalističkih djelatnosti mora imati:

1) Ordinacija djelatnosti interne medicine:

– EKG aparat, defibrilator, aspirator, negatoskop, vagu, visinomjer, oftalmoskop, otoskop, uro-katetere za jednokratnu uporabu različitih promjera, pribor za torakalnu punkciju i drenažu, spirometar, irigator, pribor za ispiranje želuca, komprese te pribor za uzimanje materijala za hematološke, bakteriološke, parazitološke, citološke i druge pretrage.

Radnici: 1 specijalist interne medicine ili uže specijalnosti interne medicine i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

2) Ordinacija djelatnosti pedijatrije:

– stol za previjanje dojenčadi, vagu za dojenčad s dužinomjerm, vagu za veću djecu, visinometar, otoskop, oftalmoskop, stalak za infuzije, bebi sistemi, pribor za uzimanje uzoraka za medicinsko-biokemijske i mikrobiološke pretrage, platneni metar, negatoskop, EKG aparat, aspirator, aparat za davanje kisika i bocu s kisikom, tubus za dijete, čeono ogledalo i pribor za pregled nosa i uha.

Radnici: 1 specijalist pedijatrije ili uže specijalnosti pedijatrije i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

3) Ordinacija djelatnosti infektologije:

– EKG aparat, negatoskop, vagu, visinomjer, oftalmoskop, otoskop, čeono ogledalo, ogledalo za grkljan, uro-katetere za jednokratnu uporabu različitih promjera, pribor za torakalnu punkciju i drenažu, spirometar, irigator, pribor za ispiranje želuca, komprese, te pribor za uzimanje materijala za hematološke, bakte riološke, parazitološke, citološke i druge pretrage.

Radnici: 1 specijalist infektologije ili uže specijalnosti infektologije i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

4) Ordinacija djelatnosti kirurgije:

– rektoskop, sonde, katetere, negatoskop, kirurške i anatomske pincete, skalpele, kirurške škare, kirurške igle i konac, iglodržać, pribor za obavljanje malih kirurških zahvata samo u lokalnoj anesteziji, pribor za punkciju i lokalnu blokadu, pribor za lokalnu anesteziju, aspirator, hvataljku za jezik, stalak za infuzije, aparat za davanje kisika s bocom kisika, setovi za infuzije, pribor za uzimanje materijala za citološke pretrage.

Radnici: 1 specijalist opće kirurgije; dječje kirurgije; neokirurgije; maksilofacijalne kirurgije; ili užih specijalnosti navedenih kirurških grana i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

5) *Ordinacija djelatnosti anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja:*

– prijenosni EKG aparat s defibrilatorom i pisačem, puls oximetar, prijenosni komplet za umjetnu respiraciju i održavanje prohodnosti dišnih putova, maske i mijeh u različitim veličinama za artificijelnu ventilaciju, orofaringealne, nazofaringealne i endotrahealne tubuse u različitim veličinama, laringoskop s tri veličine špatula, otvarač za usta, Magilova kliješta, aspirator, kateter za jednokratnu upotrebu, bocu O₂ s dozatorom i raspršivačem, pribor za punkciju, pribor za lokalnu anesteziju, pribor za ispiranje želuca i kirurške rukavice.

Radnici: 1 specijalist anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

6) *Ordinacija djelatnosti ortopedije:*

– pribor za lokalnu anesteziju, negatoskop, kirurške i anatomske pincete, skalpele, kirurške škare, kirurške igle i konac, iglodržać, kirurške rukavice, pribor za obavljanje malih kirurško-ortopedskih zahvata samo u lokalnoj anesteziji, pribor za ortopedska mjerenja, pribor za punkciju i lokalnu blokadu, pribor za uzimanje materijala za citološke pretrage, udlage raznih veličina, pribor za gipsanje i skidanje gipsa.

Radnici: 1 specijalist ortopedije ili uže specijalnosti ortopedije i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

7) *Ordinacija djelatnosti urologije:*

– urokatetere za jednokratnu uporabu raznih promjera, pribor za punkciju mokraćnog mjehura, cistoskop, kliješta, sondu, dilatatore, pribor za uzimanje materijala za medicinsko-biokemijske, mikrobiološke i citološke pretrage, iglodržać, kirurške igle i konac, kirurške škare, skalpele, kirurške rukavice, irigator, rektoskop, vaginalne spekulume, negatoskop.

Radnici: 1 specijalist urologije ili uže specijalnosti urologije i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

8) *Ordinacija djelatnosti ginekologije:*

– ginekološki stol, reflektor, uro-kateteri za jednokratnu uporabu raznih promjera, prednji i stražnji vaginalni spekulumi, mikroskop, pribor za uzimanje vaginalnih i cervikalnih briseva, pribor za uzimanje materijala za mikrobiološke pretrage, kliješta za uterus, cervikalna kliješta, kohleju, instrumente za male gine ko loške zahvate samo u lokalnoj anesteziji, drveni stetoskop, dilator (Hegar), ginekološke kirete, vagu, platneni metar, irigator, iglodržać, kirurške igle i konac, kirurške škare, skalpel, komprese, pelvimetar, pribor za uzimanje brisa po Papanicolaou i za određivanje stupnja čistoće rodnice, pribor za fiksaciju i slanje materijala na citološki pregled, kliješta za biopsiju te pribor za slanje bioptičkog materijala u laboratorij.

Radnici: 1 specijalist ginekologije i opstetricije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

9) *Ordinacija djelatnosti otorinolaringologije:*

– inhalator, hvataljku za jezik, spekulume za nos i uho, otoskop, ogledalo za grkljan, čono ogledalo, povećalo, štrcaljku za ispiranje uha, pribor za vađenje stranih tijela iz nosa i uha, lancete za paracentezu, kirurške škare, skalpel, aspirator, instrumentarij za uzimanje materijala za biopsiju, pribor za uzimanje brisa nosa, uha, ždrijela, zaporni sat, set bočicu za ispitivanje sposobnosti osjeta mirisa, te glazbene viljuške za ispitivanje vibracije.

Radnici: 1 specijalist otorinolaringologije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

10) *Ordinacija djelatnosti oftalmologije:*

– tablice za ispitivanje oštine vida i boja, oftalmoskop, skijaskop, tonometar po Schiotzu, procjepnu svjetiljku, magnet za vađenje stranih tijela iz očiju, povećalo, pribor za ispiranje očiju, staklene štapiće za oči, pribor za male kirurške okulističke zahvate samo u lokalnoj anesteziji, zamračeni prostor za pregled očne pozadine i keratometar.

Radnici: 1 specijalist oftalmologije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

11) *Ordinacija djelatnosti neurologije:*

– glazbenu viljušku za ispitivanje osjeta vibracije, oftalmoskop, povećalo, ručnu baterijsku lampu, perkusijski čekić, zaporni sat, pribor za lumbalnu punkciju, pribor za lokalnu anesteziju i pribor za uzimanje materijala za medicinsko-biokemijske, mikro biološke i citološke pretrage.

Radnici: 1 specijalist neurologije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

12) *Ordinacija djelatnosti dermatovenerologije:*

– ginekološki stol, mikroskop, termokauter, vaginalne spekule, cervikalna kliješta, kohleju, igle za punkciju, epilacijske pincete, savijene i ravne škare, skalpele, lancete, povećalo, pribor za uzimanje materijala za medicinsko-biokemijske, mikrobiološke i citološke pretrage.

Radnici: 1 specijalist dermatologije i venerologije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

13) *Ordinacija djelatnosti radiologije:*

– rendgenski aparat za snimanje, trofazni sa 6 - 12 ispravljača jačine 750 - 1000 mA te 125 - 150 kV odnosno rendgenski aparat za rendgensko prosvjetljavanje uz obvezno elektronsko pojačalo i TV lanac ili druge dijagnostičke uređaje koji se koriste u rendgenologiji, stol za rendgenske preglede, opremu za tamnu komoru s uređajem za razvijanje i sušenje filma (ako je to nužno za rad), negatoskop, olovne i končane rukavice za pregled, olovne naočale i pregaču, filmski dozimetar i odgovarajuću olovnu zaštitu za bolesnika te pribor za intravaskularno, peroralno i perrektalno davanje sredstava.

Radnici: 1 specijalist radiologije ili uže specijalnosti, 1 ing. radiologije za 8 sati radnog vremena.

14) *Ordinacija djelatnost nuklearne medicine:*

– prostor: priručni laboratorij od najmanje 9 m² za obavljanje laboratorijskih analiza hormona, tumorskih markera i slično, a da pri tome ne koristi otvorene izvore radioaktivnog zračenja (zatvoreni sustav). U prostoriji laboratorija mora biti osigurana topla i hladna voda te odgovarajući ormar za lako zapaljivi materijal, s ugrađenim odvodom za ventilaciju.

– oprema: ultrazvučni aparat sa najmanje 1 sondom od 7,5 MHz, EKG aparat, pribor za punkcije, pribor za uzimanje hema toloških, biokemijskih i citoloških pretraga, automatski analizator za pretrage hormona, tumorskih markera koji ne koristi otvorene izvore zračenja, centrifuga, mikroskop, hladnjak sa zamrzivačem, odgovarajuća količina reagensija (test reagensije, kalibratori, kontrolni serum, te test trake za kontrolne analize), pipete, plas tične kivete, epruvete i ostali materijal za jednokratnu uporabu.

Radnici: 1 specijalist nuklearne medicine ili uže specijalnosti, 1 ing. radiologije i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

15) *Ordinacija djelatnost radioterapije i onkologije:*

Oprema: radiološka oprema sukladno zahtjevima za radio lošku dijagnostiku i terapiju, a ostala oprema sukladno specijalističkoj ordinaciji za onu djelatnost u kojem području se onkolog odluči raditi.

Radnici: 1 specijalist radioterapije i onkologije ili odgovarajuće uže specijalnosti, 1 medicinska sestra na 8-satno radno vrijeme.

16) *Ordinacija djelatnosti fizikalne medicine i rehabilitacije:*

– pribor za punkciju i lokalne blokade, negatoskop, ležaj za pregled, pribor za fizijatrijsku dijagnostiku (čekić, metar, kuto mjer, dinamometar, libela, visak).

Radnici: 1 specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

17) Ordinacija djelatnosti psihijatrije:

– oprema sukladno članku 12. ovoga Pravilnika.

Radnici: 1 specijalist psihijatrije ili uže specijalnosti i 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

Ljekarna

Članak 17.

Ljekarna mora imati sljedeće prostorije:

- prostoriju za izdavanje lijekova i medicinskih proizvoda od najmanje 35 m² površine s time da širina ili dužina prostorije ne može biti manja od 5 m,
- laboratorij od najmanje 15 m², širina ili dužina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- praonicu posuđa od najmanje 6 m², širina ili dužina prostorije ne može biti manja od 2 m,
- skladišni prostor od najmanje 15 m² s dostupnim prilazom za prijem robe,
- sobu za voditelja ljekarne i dežurstva od najmanje 6 m²,
- prostor za čuvanje opojnih droga, odnosno odgovarajući metalni ormar s ključem,
- prostor za čuvanje lako zapaljivih tvari,
- sanitarni čvor za zaposlenike.

Prostorije iz stavka 1. ovog članka moraju činiti funkcionalnu cjelinu. Prostorija za izdavanje lijekova i medicinskih proizvoda mora imati osiguran pristup invalidskim kolicima. Ljekarna mora imati dokaz o odgovarajućim uvjetima mikroklimе u prostorijama.

Oprema: odgovarajuću opremu namijenjenu ljekarni za smještaj i čuvanje lijekova, medicinskih proizvoda i ljekovitih tvari u prostoriji za izdavanje lijekova, laboratoriju i skladištu prema zahtjevima farmakopeje, laboratorijski pribor i suđe za izradu magistralnih i galenskih pripravaka prema propisima farmakopeje ili drugim priznatim propisima (laboratorijske čaše, menzure, pistili, patene, tarionici, stakleni štapići, špatule, žlice; od svakog najmanje 5; kartice za dijeljenje prašaka – najmanje 20; pribor za filtraciju, toplomjer), opremu sukladno opsegu rada ljekarne (za izradu oftalmoloških preparata obvezna aseptička komora; za izradu supozitoria i vagitoria obvezan pribor i oprema za njihovo oblikovanje), grijalo, vodenu kupelj, dvije precizne vage (jedna s točnošću 0,01 - 1000 g, druga s točnošću 0,1 g – 10 kg), priručni analitički laboratorij za ispitivanje identiteta ljekovitih supstancija i galenskih pripravaka ljekarne/set reagenski, epruete – 20 komada, stalak, pipete graduirane (1 ml, 2 ml, 5 ml, 10 ml), lijevci mali 3 komada, lončić za žarenje, Erlenmayer tikvice 50 ml i 100 ml, porculanska zdjelica, azbestna mrežica i ostalo sukladno opsegu rada ljekarne), hladnjak za lijekove za koje je propisano čuvanje na temperaturi 4 – 8 °C (najmanje 1), klimatizirani odjeljak za lijekove za koje je propisano čuvanje na temperaturi + 15 °C, odgovarajući ormar ili prostor za čuvanje lako zapaljivih i lako hlapljivih tvari, koji je izveden sukladno odgovarajućem propisu, odgovarajući ormar u sef izvedbi za čuvanje lijekova i ljekovitih supstancija koje sadrže opojne droge, stojnice za čuvanje ljekovitih supstancija (za čuvanje krutih supstancija, tekućih i praškastih; najmanje po 10 komada za svaki oblik ljekovite supstance) označene i čuvane prema zahtjevima farmakopeje, stručne knjige i priručnike: Farmakopeja, Formulae magistrales, Synonyma pharmaceutica, Registar gotovih lijekova, Farmakoterapijski priručnik i ostalo prema zahtjevima struke, knjige evidencije: prometa opojnih droga, prometa otrova, knjiga kopije recepta, rokovnik lijekova, laboratorijski dnevnik, dnevnik analiza, evidencija potrošnje lijekova (bilo štampane ili u kompjutorski program), knjige evidencije prometa i poslovanja ljekarne sukladno posebnim propisima.

Radnici: 1 magistar farmacije i 1 farmaceutske tehničar za 8-satno radno vrijeme.

Depo lijekova

Članak 18.

Depo lijekova mora imati:

- prostoriju za izdavanje lijekova i medicinskih proizvoda od najmanje 20 m² s time da širina ili dužina prostorije ne mogu biti manji od 4 m,
- prostoriju za smještaj i čuvanje lijekova od najmanje 10 m²,
- sanitarni čvor za zaposlenike.

Depo mora imati dokaz o odgovarajućim uvjetima mikroklimе u prostorijama.

Oprema: potrebnu opremu za smještaj i čuvanje lijekova, popis gotovih lijekova, knjigu kopije recepata, rokovnik za lijekove i prometa opojnih droga.

Radnici: 1 magistar farmacije za 8-satno radno vrijeme.

Galenski laboratorij

Članak 19.

Galenski laboratorij mora udovoljavati uvjetima dobre proi z vođačke prakse u opsegu poslova koje obavlja, a sastoji se od minimalno sljedećih prostorija:

- prostorija za prijem sirovina 6 m²,
- prostorija za skladištenje razdijeljena na prostor za farmaceutske sirovine, ambalažu, zapaljive sirovine, gotove proizvode 20 m²,
- prostorija/prostorije za proizvodnju po farmaceutskim oblicima sa odvojenim prostorom za pripremu pročišćene vode i odvojenim prostorom za aseptički rad 30 m²,
- prostoriju ili ormar za povrat robe,
- laboratorij za kontrolu kvalitete 15 m²,
- ured voditelja od minimalno 6 m²,
- sanitarni čvor za zaposlene,
- garderobu za zaposlene.

Oprema: pored minimalne laboratorijske opreme propisane za ljekarnu galenski laboratorij mora imati: analitičku vagu s točnošću mjerenja 0,01 g, analitičku vagu s točnošću mjerenja 0,1 g, analitičku vagu sa točnošću mjerenja 1 g, vagu s točnošću mjerenja 10 g s odgovarajućim brojem utega, mlin za usitnjavanje praškastih supstanci, sita, homogenizator praškastih supstanci, laboratorijsko kuhalo s otparivačem, demineralizator, univerzalni prenosnik, posude od nehrđajućeg čelika (lonci, patene), mje šalica.

Uz navedenu opremu ovisno o pripravi farmaceutskih oblika galenski laboratorij mora imati:

- *Za izradu otopina za vanjsku i unutarnju uporabu:* uređaj za membransku filtraciju, duplikator, hidrauličnu prešu, perkulator, uređaj za pretakanje, punjenje i mjerenje tekućina
- *Za proizvodnju prašaka, granula, tableta:* uređaj za gnječenje, stroj za vlažno granuliranje, stroj za suho granuliranje, uređaj za sušenje granulata, tabletirku s kalupima i pečatima, kapsulirku, žlice za dijeljenje prašaka, uređaj za otvaranje papirnatih kapsula
- *Za proizvodnju masti, krema čepića i globula:* mješalicu za izradu 3 do 5 kg masti ili krema, trovaljčani mlin, homogenizator koji ima mogućnost zagrijavanja, uređaj za mjerenje i punjenje masti ili krema, uređaj za zatvaranje tuba, uređaj za ulijevanje čepića i globula.
- *Za izradu čajeva:* mlin za usitnjavanje, vibracijsko sito, mješać za čajeve, sistem za uklanjanje prašine.
- *Za izradu po aseptičnom postupku:* aseptičnu komoru, sistem za mikrobiološku filtraciju tekućina, autoklav, suhi sterilizator, destilacijski uređaj.

Radnici: 1 magistar farmacije sa specijalizacijom iz farmaceutske tehnologije ili 1 magistar farmacije s minimalno 5 godina iskustva rada u galenskom laboratoriju i 2 farmaceutska tehničara za 8-satno radno vrijeme.

Laboratorij za provjeru kakvoće galenskih pripravaka i identifikaciju ljekovitih tvari

Članak 20.

Laboratorij za provjeru kakvoće galenskih pripravaka i identifikaciju ljekovitih tvari mora udovoljavati uvjetima dobre laboratorijske prakse i imati:

- prostoriju za kemijsko ispitivanje 6 m²,
- prostoriju za fizikalno ispitivanje 6 m²,
- prostoriju za čuvanje kemikalija i uzoraka sa osiguranim prostorom ili ormarom za lako zapaljive supstance 15 m²,
- prostoriju za voditelja 6 m²,
- sanitarni čvor za zaposlene,
- garderobu za zaposlene.

Oprema: Pored osnovnoga laboratorijskog pribora koji je propisan u opremi ljekarne mora posjedovati: pribor za određivanje relativne gustoće, uređaj za destilaciju eteričnih ulja, uređaj za određivanje tališta, digestorij, električnu mješalicu s grijačem, magnetnu mješalicu, mikroskop, pribor za tankoslojnu kromatografiju, pH metar, refraktometar, peć za žarenje, spektrofotometar UV i vidno područje, analitička vaga, analitička vaga sa točnošću mjerenja 0,01 gram, signalni sat, štopericu, viskozimetar, vodenu kupelj sa termostatom, vodenu pumpu, eksikator.

Radnici: 1 magistar farmacije sa odgovarajućom specijalizacijom ili 1 magistar farmacije s minimalno 5 godina iskustva u radu u laboratoriju za kontrolu kvalitete za 8-satno radno vrijeme.

Medicinsko-biokemijski laboratorij

Članak 21.

Opći medicinsko-biokemijski laboratorij mora imati:

- čekaonicu od najmanje 9 m² s time da širina ili dužina ne mogu biti manje od 3 m,
- prostoriju za prijem bolesnika i materijala od najmanje 12 m² s time da širina ili dužina ne mogu biti manje od 3 m,
- radni laboratorijski analitički prostor od najmanje 30 m²,
- spremište od najmanje 6 m² s time da širina ili dužina ne mogu biti manje od 2 m,
- prostoriju za pranje, sušenje i sterilizaciju posuđa od najmanje 6 m²,
- prostoriju za administrativne poslove od najmanje 9 m² s time da širina ili dužina ne mogu biti manje od 3 m,
- sanitarni čvor za osoblje i sanitarni čvor za bolesnike (podijeljeno po spolu).

Oprema:

Obvezna opća oprema medicinsko-biokemijskih laboratorija: laboratorijski namještaj, stolica za bolesnika ili ležaj za uzimanje materijala, sterilizator, autoklav, hladnjak, termostad, deionizator, analitička vaga, mikroskop, centrifuga. Ako je osigurano uklanjanje biološkog otpada i priprema deionizirane vode (ugovorni odnos s odgovarajućom ustanovom) autoklav i deionizator nisu obvezni.

Specifična oprema medicinsko-biokemijskog laboratorija: he ma tološki brojač (8 - 18 parametara), spektrofotometar (340 - 700 nm) – termostadiran, biokemijski analizator - selektivni (minimalno 100 analiza/sat), koagulometar (jednokanalni), analizator elektrolita (ako nije sastavni dio biokemijskog analizatora).

Radnici: 1 diplomirani ing. medicinske biokemije, 1 medicinsko laboratorijski ing., 1 zdravstveni tehničar na 8 sati radnog vremena.

Zubotehnički laboratorij

Članak 22.

Zubotehnički laboratorij mora imati sljedeće prostorije:

- prostor za prijem materijala i stranaka od najmanje 6 m² površine s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 2 m,
- prostoriju za čiste poslove od najmanje 10 m² površine s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- odvojen prostor za nečiste poslove od najmanje 8 m² površine,
- priručno skladište za lako zapaljivi i drugi materijal, odnosno odgovarajući ormar s ugrađenim odvodom za ventilaciju,
- sanitarni čvor za zaposlene.

Oprema: zubotehnički radni stol s mikromotorom, usisi va čem, osvjetljenjem, puhaljkom i plamenikom, kompresor, hladionik, pult za odlaganje aparata, artikulator, precizna vaga. Ljevaonica mora imati: ljevač, peć za žarenje, sudoper i ventilaciju. Gipsaonica i poliraonica moraju imati: vibrator, obrezivač sadre, aparat za pjeskarenje, aparat za poliranje, sudoper s pultom i pult za aparate. Za polimerizaciju treba imati kompresor i hidrauličnu prešu. Od instrumenata i alata mora imati: artikulator, lopaticu za sadru, gumi miješalicu, noževe pincete, škare, kliješta, stalak za brusne elemente, kivete, set instrumenata za modeliranje, posudu za odlaganje otisaka, zaštitne naočale za lijevanje.

Radnici: 1 zubni tehničar za 8-satno radno vrijeme.

Mikrobiološki laboratorij

Članak 23.

Mikrobiološki laboratorij mora imati sljedeće prostorije:

- čekaonicu 9 m² s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- prostoriju za uzimanje uzoraka respiratornog trakta i kože, spojena sa sanitarnim čvorom s predprostorijom za uzimanje uzoraka mokraćne i stolice 9 m² s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- laboratorijski prostor za obradu uzoraka s izolacijom uzročnika iz sigurnosne grupe II (bez M.tbc. i Legionella) 15 m² s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m, ako laboratorij radi dijagnostiku metodama molekularne biologije, tada su potrebne još najmanje tri zasebne prostorije, po 3 – 4 m² (jedna prostorija za pripremu reagensa, druga prostorija za amplifikaciju, treća prostorija za detekciju amplifikata),
- prostoriju za dekontaminaciju, sterilizaciju i pranje posuđa 12 m² s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- prostoriju za pripremu podloga i reagensa ili priručno skladište za gotove podloge i nezapaljive reagense 9 m²,
- priručno skladište za lako zapaljivi materijal 4 m² (odnosno odgovarajući ormar s ugrađenim odvodom na ventilaciju),
- prostor za odmor, odnosno ishranu djelatnika 3 m²,
- sanitarni čvor za osoblje i bolesnike.

Oprema: sitni pribor za osnovne mikrobiološke pretrage: bakteriološke ušice, pincete, pipete, dispenseri za antibiotike i drugo, laboratorijske lupe (povećala) s rasvjetom, laboratorijsko staklo, jednokratno plastično suđe, plamenici, hladnjak +4 °C, ledenica -20 °C, termostat +37 °C, sterilizator za suhu sterilizaciju, autoklav za zarazni materijal i podloge, binokularni mikroskop s

imerzijom, suhim sustavom i rasvjetom, stolna laboratorijska centrifuga, analitička i obična vaga, lonci za anaerobni uzgoj bakterija ili anaerobni termostat, oprema za serologiju, aparat za automatsku obradu primarno sterilnih uzoraka, vodena kupelj, pH metar, denzitometar, laboratorijski stolci i namještaj.

Radnici: 1 specijalist mikrobiologije, 1 laboratorijski inženjer, 1 zdravstvenih tehničar na 8-satno radno vrijeme.

Citološki laboratorij

Članak 24.

Citološki laboratorij mora imati sljedeće prostorije:

- čekaonicu 9 m², s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- sobu za pripremu 9 m², s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- prostoriju za pregled bolesnika 12 m², s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- prostoriju za laboratorij 9 m², s time da dužina ili širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- priručno skladište za lako zapaljivi materijal 4 m²,
- sanitarni čvor za osoblje i bolesnike.

Oprema: uređaj za aktivnu ventilaciju, pribor i reagens za bojenje, centrifugu, digestor binokularni mikroskop, predmetna i pokrovna stakla, čaše za urin, petrijeve zdjelice i drugo laboratorijsko posuđe prema potrebi, laboratorijski sat, hladnjak, metalni ormar za lakozapaljive tekućine, ormar za arhiviranje nalaza i kartoteku (eventualno kompjutersku pohranu nalaza), ormar za arhiviranje preparata, stol za punkcije, stolić za držanje pribora za punkciju sa:

- priborom za dezinfekciju (dezinfekcijska sredstva i sterilne gaze ili vata),
- priborom za punkcije (razne igle za punkcije ovisno o području rada – površnih organa, koštane srži, abdominalnih ili torakalnih organa, prostate itd. i odgovarajuće štrcaljke),
- priborom za lokalnu anesteziju također ovisno o području rada,
- priborom za pomoć u slučaju anafilaktičke reakcije (»antišok terapija«).

Radnici: 1 specijalist citologije, 1 inženjer laboratorijske dijagnostike, 1 laboratorijski tehničar za 8 sati radnog vremena.

Patološki laboratorij

Članak 25.

Patološki laboratorij mora imati sljedeće prostorije:

- prostoriju za prijem, pripremu i obradu tkiva 10 m²,
- prostor za rezanje i bojanje uzorka 10 m²,
- prostoriju za odlaganje histoloških preparata, parafinskih blokova i pisanih nalaza 10 m²,
- prostoriju za čuvanje kemikalija do 5 m² s prirodnom ventilacijom ili ormar sa aktivnom ventilacijom;
- sanitarni čvor za osoblje i bolesnike,
- prostoriju za odmor bolesnika (5 m²),
- sobu liječnika 9 m².

Oprema: uređaj za aktivnu ventilaciju, pribor i boje, binokularni mikroskop, predmetna i pokrovna stakla, medije za uklapanje, laboratorijski sat, hladnjak sa zamrzivačem, metalni ormar za lako zapaljive tekućine, ormar za arhiviranje nalaza, ormar za arhiviranje preparata, police za arhiviranje parafinskih blokova, mikrotom, histokinet, digestor, vodena kupelj, termostat, posude za bojenje, boje i kemikalije za procesiranje tkiva.

Radnici: 1 specijalist patologije, 1 inženjer laboratorijske dijagnostike za 8-satno radno vrijeme.

Zdravstvena njega

Članak 26

Za obavljanje djelatnosti zdravstvene njege potrebno je imati:

- prostoriju za obavljanje zdravstvene njege bolesnika mora imati najmanje 12 m² s time da dužina ili širina ne može biti manja od 3 m,
- čekaonicu od najmanje 9 m² s time da dužina ili širina ne može biti manja od 3 m,
- sanitarni čvor za bolesnike,
- sanitarni čvor za zaposlene.

Oprema: radni stol, polica za pohranu dokumentacije, stolica, ležaj i stolica za bolesnika, ormar za instrumente, knjiga evidencije o kontroli sterilizacije, metalne posude za sterilizaciju instrumenata, instrumente za potrebe previjanja, vađenja konaca, pribor za primjenu per oralne i lokalne terapije, tlakomjer, toplomjer, sterilni pribor za previjanja, pribor za kateterizaciju mje hura i uro-kateteri različitih promjera, pribor za uzimanje uzoraka za medicinsko-biokemijske i mikrobiološke pretrage, glukometar, test trake za brzo određivanje promjena u urinu, zavoji, zaštitnu odjeću i pribor (rukavice, maske), plastična posuda za medicinski otpad, posude za ostali otpad, sterilizator na suhi zrak, sestrinsku torbu.

Radnici: 1 medicinska sestra za 8 sati radnog vremena.

Stacionar ustanove za zdravstvenu njegu

Članak 27.

Za obavljanje stacionarne djelatnosti u ustanovi za zdravstvenu njegu potrebno je osigurati:

- najmanje dvije bolesničke sobe, sukladno uvjetima iz članka 39. ovoga Pravilnika,
- sobu medicinske sestre površine najmanje 12 m²,
- prostoriju za pregled bolesnika koja mora imati najmanje 12 m², a njena širina ili dužina ne smije biti manja od 3 m,
- kupaonicu s tuševima (jedan tuš na 5 bolesnika), kadom i opremom za transfer i pranje teže pokretnog bolesnika, kojoj se može pristupiti sa tri strane,
- jedan sanitarni čvor na 5 bolesnika, uz obveznu minimalnu širinu vrata od 110 cm i postojanje rukohvata,
- jedan sanitarni čvor s dva WC-a (za muške i ženske na svakih 20 zaposlenih),
- prostor za »čisto« minimalne površine 9 m²,
- prostor za »nečisto« minimalne površine 9 m²,
- priručnu kuhinju minimalne površine 40 m²,
- mrtvačnicu minimalne površine 20 m² (s time sa širina odnosno dužina ne može biti manja od 4 m).

Radnici: 1 medicinska sestra na 15 bolesnika (5% viših medicinskih sestara), 1 njegovatelj na 5 bolesnika, 1 viši fizioterapeut (VFT) za 20 bolesnika, 1 fizioterapeut SSS na 50 bolesnika, 1 radni terapeut na 30 bolesnika za 8-satno radno vrijeme.

Stacionar doma zdravlja

Članak 28.

Za obavljanje stacionarne djelatnosti u domu zdravlja potrebno je osigurati:

- najmanje dvije bolesničke sobe, sukladno uvjetima propisanim u članku 39. ovoga Pravilnika,
- ordinaciju sukladno članku 11. ovoga Pravilnika,
- kupaonicu s tuševima (jedan tuš na 5 bolesnika), kadom i opremom za transfer i pranje teže pokretnog bolesnika, kojoj se može pristupiti s tri strane,

- jedan sanitarni čvor na 5 bolesnika, uz obveznu minimalnu širinu vrata od 110 cm i postojanje rukohvata,
- jedan sanitarni čvor s dva WC-a (za muške i ženske na svakih 20 zaposlenih),
- priručnu kuhinju minimalne površine 40 m²,
- mrtvačnicu minimalne površine 20 m² (s time sa širina odnosno dužina ne može biti manja od 4 m).

Radnici: 1 liječnik odgovarajuće specijalnosti na 10 bolesnika, 1 medicinska sestra na 15 bolesnika (5% viših medicinskih sestara), 1 njegovatelj na 5 bolesnika za 8-satno radno vrijeme.

Fizikalna terapija

Članak 29.

Za obavljanje djelatnosti fizikalne terapije potrebno je imati:

- prostoriju za obavljanje fizikalne terapije od najmanje 20 m² s time da dužina ili širina ne može biti manja od 4 m ili dovoljan broj prostorija za različite oblike fizikalne terapije (kineziterapiju, elektroterapiju, radnu terapiju, manuelnu masažu) od kojih svaka ne može biti manja od 9 m² (dužina ili širina prostorija ne može biti manja od 3 m) s odvojenim prostorom za presvlačenje i odlaganje garderobe bolesnika,

- za hidroterapiju, potrebna je posebna prostorija s odgo varajućim instalacijama tople i hladne vode, površine najmanje 20 m², s najmanje jednom kadom i pokretnom dizalicom za teže pokretne bolesnike,

- ukoliko se uz fizikalnu terapiju obavlja i radna terapija, potrebna je posebna prostorija za radnu terapiju od najmanje 10 m² za odrasle i 10 m² za djecu,

- čekaonicu od najmanje 9 m², s time da dužina ili širina ne može biti manja od 3 m,

- prostor za prijem bolesnika i medicinsku dokumentaciju od najmanje 6 m² s time da dužina ili širina ne može biti manja od 2 m²,

- sanitarni čvor za osoblje,

- sanitarni čvor za bolesnike, minimalna širina vrata 110 cm, postojanje rukohvata u svim sanitarnim prostorijama,

- prostoriju za rekvizite.

Oprema: radni stol i stolac u svim prostorijama u kojima se zaprimaju bolesnici, stolac za bolesnike, ležaj za bolesnika, pribor za medicinsku gimnastiku i kineziterapiju (strunjača, švedske ljestve, ogledalo, oprema za samozbrinjavanje, krevet za kineziterapiju, suspenzija iznad kreveta, jastuci, kose plohe, kinetec, gumene lopte, dinamometar, trake), u prostoru za hidrokineziterapiju potrebno je imati kadu s dizalicom.

Pribor i aparatura za elektroterapiju (polivalentni aparat za elektroterapiju), oprema za termoterapiju, terapijski ultrazvuk, pribor za mjerenje za rad fizioterapeuta (dinamometar, metar, kutomjer).

Oprema za radnu terapiju: didaktička oprema, igračke, ploča s opremom za vježbanje aktivnosti svakodnevnog života, pomagala za kuhanje i održavanje osobne higijene

Radnici: 1 viši fizioterapeut za 10 bolesnika, 1 fizioterapeut SSS za 25 bolesnika, 1 radni terapeut za 20 bolesnika za 8-satno radno vrijeme.

Poliklinika

Članak 30.

Za obavljanje djelatnosti specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite potrebno je osigurati specijalističke ordinacije ovisno od vrste djelatnosti poliklinike, a koje moraju ispunjavati uvjete iz članka 11. i 12. ovoga Pravilnika.

Polikliničko – konzilijarne ordinacije su u pravilu polivalentne pa se u istoj ordinaciji može obavljati rad dviju ili više specijalnosti (svaka od njih posebno u određeno vrijeme unutar dnevnog radnog vremena) pod uvjetom, da su u sklopu ordinacije osigurane i specifične prostorije i oprema potrebne za rad pojedinih specijalnosti.

Čekaonica za dvije i više polivalentnih ordinacija može biti zajednička.

Infektologija, porodiljstvo i pedijatrija moraju imati svaka za sebe posebnu polikliničko-konzilijarnu ordinaciju i posebnu čekaonicu.

Dnevna bolnica

Članak 31.

Ako se u poliklinici obavlja djelatnost dnevne bolnice poliklinika mora imati prostoriju za smještaj bolesnika (u daljnjem tekstu: bolesnička soba) od najmanje 12 m² s time da dužina ili širina ne može biti manja od 3 m za jedan ležaj, odnosno još 6 m² po svakom dodatnom bolesničkom ležaju.

U poliklinici koja obavlja ili/i psihoterapiju potrebno je osigurati dodatnu prostoriju od najmanje 20 m² na 6 sjedećih mjesta.

Dnevne bolnice u čijim se jedinicama priručno priprema i dijeli hrana bolesnicima osiguravaju za to posebnu prostoriju, odnosno prostorije ovisno o potrebama bolesnika (priručna kuhinja).

Kuhinja iz stavka 3. ovoga članka mora imati opremu prema svojoj namjeni i to: odgovarajući stol, električno ili plinsko kuhalo, hladnjak, potrebno posuđe, kuhinjsku vagu, ormar za spremanje posuđa i trodjelni sudoper za pranje, dezinfekciju i ispiranje, te ocijednu površinu za sušenje posuđa.

Dijaliza

Članak 32.

U centru za dijalizu mora se osigurati najmanje 30 m² bruto po jednom mjestu za dijalizu (30 m² x broj mjesta za dijalizu = ukupan broj m²).

Centar za dijalizu u pogledu prostora mora imati:

- odvojeno mjesto za dijalizu bolesnika s pozitivnim biljezima hepatitisa B, C i HIV-a,
- prostoriju za pripremu vode s reverznom osmozom,
- prostoriju za pripremu i sterilizaciju,
- prostoriju za čisto rublje i sanitetski materijal,
- prostoriju za nečisto rublje i privremeno odlaganje potrošenog materijala,
- prostoriju za servisiranje i smještaj rezervnih uređaja za dijalizu,
- prostoriju za priručno skladište potrošnog materijala u sklopu centra,
- glavno skladište potrošnog materijala,
- prostoriju voditelja centra,
- liječničku ordinaciju za pregled bolesnika,
- prostoriju za liječnike i stručnu dokumentaciju,
- prostoriju za glavnu medicinsku sestru centra,
- prostoriju za medicinske sestre,
- garderobu za bolesnike,
- garderobu za radnike centra,
- čajnu kuhinju s grijalom, hladnjakom, sudoperom, stolom i ormarom za posuđe,
- sanitarni čvor za bolesnike, odvojeno po spolu,
- sanitarni čvor za djelatnike (WC + tuš), odvojeno po spolu,
- prostoriju za odmor bolesnika,

- klimatizirani prostor u kojem se provodi dijaliza,
- prostoriju za peritonejsku dijalizu ako se u centru provodi.

Oprema: Centar za dijalizu mora imati aparate za dijalizu s ne više od 15 000 sati rada i ne starije od pet godina, s volumetrijskom kontrolom i kontroliranom ultrafiltracijom. Iznimno, aparati za dijalizu, uz garanciju proizvođača, mogu imati više od 15 000 sati rada.

Centar za dijalizu mora imati:

- najmanje jedan rezervni aparat za dijalizu i to posebno za svaku kategoriju bolesnika (bolesnike s negativnim biljezima hepatitisa i bolesnike s pozitivnim biljezima na hepatitis B i C te HIV-a),
- uređaj za pripremu vode koja odgovara propisanim standardima vode za hemodijalizu,
- prenosivi EKG aparat, aspirator, defibrilator s monitorom, sterilizator, hladnjak, set za reanimaciju, kisik,
- mogućnost za hitno određivanje crvene krvne slike i elektrolita,
- stojeću ili sjedeću vagu (mehaničku ili digitalnu).

Centar mora biti opremljen standardnim bolničkim krevetima ili foteljama za hemodijalizu.

Radnici: 1 liječnik na 30 bolesnika na kroničnoj dijalizi u kliničkim centrima za dijalizu; 1 liječnik na 40 bolesnika na kroničnoj dijalizi u centrima za dijalizu u općim bolnicama i na peritonejskoj dijalizi; 1 liječnik na 50 bolesnika na dijalizi u izvanbolničkim centrima za dijalizu; 1 višu medicinsku sestru na najviše 4 bolesnika koje zbrinjava tijekom postupka dijalize u bolničkim centrima za dijalizu; jednu višu medicinsku sestru na najviše 5 bolesnika u izvanbolničkim centrima za dijalizu; jednu višu medicinsku sestru na 10 bolesnika na peritonejskoj dijalizi.

Doktor medicine mora biti specijalist interne medicine, odnosno specijalist pedijatrije s edukacijom za provođenje dijalize, iznimno doktor medicine sa minimalno 10 godina radnog staža u provođenju kronične dijalize uz završeni poslijediplomski tečaj 1. kategorije. Medicinska sestra mora imati položeni ispit iz dodatne edukacije (teorijski i praktični dio) za provođenje dijalize.

Dom zdravlja

Članak 33.

Djelatnosti koje su u sastavu doma zdravlja trebaju u pogledu prostora ispunjavati uvjete iz članka 11. i 14. ovoga Pravilnika.

Čekaonica doma zdravlja mora imati površinu proporcionalnu površini čekaonica svih pripadajućih prostorija za pregled bolesnika u privatnoj praksi.

Pred čekaonicom za bolesnu djecu treba osigurati predprostor za primanje i izolaciju (trijažu) djece za koju se sumnja da boluju od zarazne bolesti. Ovaj predprostor mora biti prikladno povezan s dvije prostorije za izolaciju za koje se osigurava poseban WC i poseban izlaz.

Za patronažnu djelatnost mora se osigurati prostorija od najmanje 12 m², a za rad u maloj grupi prostorija od najmanje 40 m².

Dom zdravlja mora imati sanitarni čvor sa dovoljnim brojem WC-a, ali ne manje od jednog WC-a na tri prostorije za pregled bolesnika.

Na pristupačnoj lokaciji u domu zdravlja se osigurava barem jedan WC s pristupom za invalidska kolica.

Hitna medicinska pomoć

Članak 34.

Uvjeti za obavljanje djelatnosti hitne medicinske pomoći glede prostora, medicinsko- tehničke opreme i kadrova regulirani su posebnim pravilnikom.

Sanitetski prijevoz

Članak 35.

Sanitetski prijevoz može se obavljati a) kopnenim, b) vodenim i c) zračnim putem.

a) Za obavljanje djelatnosti sanitetskog prijevoza kopnenim putem potrebno je imati kombi vozilo sljedećih tehničkih karakteristika:

1. dimenzije sanitetskog vozila: maksimalne vanjske (dužina 650 cm, širina 220 cm, visina 300 cm) i minimalne unutrašnje bolesničkog prostora (dužina 250 cm, širina 170 cm, visina 180 cm),

2. minimalna snaga motora 2 000 cm³

3. rezervoar od 80 litara (s jednim punjenjem goriva moguće je kod konstantno 90 km/h prijeći minimalno 700 km),

4. ABS kočnice, servo volan, mjenjač s pet brzina,

5. pregradna stijena sa pomičnim prozorom,

6. autonomno grijanje bolesničkog prostora,

7. klima uređaj,

8. dodatna akumulatorska baterija,

9. priključak za struju 220 V/ 50 Hz za mogućnost punjenja baterija medicinske opreme,

10. bočna klizna vrata bolesničkog prostora s desne strane vozila (otvaraju se uz bočnu stijenu vozila) uz mogućnost otvaranja i zatvaranja s vanjske i unutarnje strane vozila,

11. stražnja dvokrilna vrata bolesničkog prostora vezana na bočne stijene vozila ili

12. jednokrilna vezana na krovnu stijenu vozila uz mogućnost otvaranja i zatvaranja s vanjske i unutarnje strane vozila,

13. boja: bijela sa vidljivim natpisom »sanitetski prijevoz« i znakom crvenog križa.

Ako je pod bolesničkog prostora viši od 40 cm, mora biti predviđena stepenica širine 70 cm i dubine 15 cm na mjestu pristupa u bolesnički prostor ispod bočnih vrata.

Tehnička oprema:

– sustav radio veze,

– glavna nosila samoutovarnog tipa i dodatna složiva nosila,

– krovni ventilator smjer okretanja lijevo – desno,

– unutarnje obloge bolesničkog prostora za bočne stijene, krov i vrata termički izolirane,

– podna obloga od neklizajućeg materijala lako periva, otporna na sredstva za pranje i dezinfekciju i na mehanička oštećenja,

– ostale obloge od plastičnog materijala lako perive, otporne na sredstva za pranje i dezinfekciju i na mehanička oštećenja, negoriva,

– utičnica napajanja 12 V (DC) i utičnica napajanja 220 V,

– stolica sa sigurnosnim pojasom, sklopiva stolica smještena na desnoj strani pregradne stijene, sjedala učvršćena na pregradnoj stijeni i preklopna sjedala smještena na desnoj strani bolesničkog prostora (1-2 kom),

– sigurnosni automatski pojasevi za sva sjedala i ručke za držanje iznad sjedala.

Ostala oprema u vozilu:

– pokrivači i plahte,

– prijenosna svjetiljka veće svjetlosne snage (mogućnost punjenja baterija),

– uređaj za gašenje požara S-6 (prah 6 kg),

– posuda za odlaganje kontaminiranog materijala.

b) Za obavljanje djelatnosti sanitetskog prijevoza vodenim putem potrebno je imati gliser sljedećih tehničkih karakteristika:

– dužina glisera najmanje 8 m,

– širina glisera najmanje 2 m,

– brzina glisera najmanje 28 čvorova,

– boja: bijela s oznakom »sanitetski prijevoz« i znakom crvenog križa na pramcu,

- natkriveni, zaštićeni prostor s ležajem za bolesnika,
- klimatizacijski sustav u prostoru za bolesnika,
- sigurnosni pojasevi za privezivanje bolesnika.

Tehnička oprema:

- reflektor s mogućnošću punjenja baterija,
- sustav radio veze,
- glavna nosila samoutovarnog tipa i dodatna složiva nosila,
- unutarne obloge bolesničkog prostora za bočne stijene, krov i vrata termički izolirane,
- podna obloga od neklizajućeg materijala lako periva, otporna na sredstva za pranje i dezinfekciju i na mehanička oštećenja,
- ostale obloge od plastičnog materijala lako perive, otporne na sredstva za pranje i dezinfekciju i na mehanička oštećenja, negoriva,
- utičnica napajanja 12 V (DC) i utičnica napajanja 220 V,
- stolica sa sigurnosnim pojasom, sklopiva stolica smještena na desnoj strani pregradne stijene, sjedala učvršćena na pregradnoj stijeni i preklopna sjedala smještena na desnoj strani bolesničkog prostora (1 - 2 kom),
- sigurnosni automatski pojasevi za sva sjedala i ručke za držanje iznad sjedala,
- kuka za infuzijske otopine.

Ostala oprema u gliseru:

- pokrivači i plahte,
- prijenosna svjetiljka veće svjetlosne snage (mogućnost punjenja baterija),
- uređaj za gašenje požara S-6 (prah 6 kg),
- posuda za odlaganje kontaminiranog materijala.

c) Za obavljanje djelatnosti sanitetskog prijevoza zračnim putem potrebno je imati helikopter tipa MI-8 ili sličnih karakteristika bijele boje s oznakom »sanitetski prijevoz« i znakom crvenog križa.

Tehnička oprema:

- klimatizacijski sustav,
- sustav radio veze,
- glavna nosila samoutovarnog tipa i dodatna složiva nosila,
- unutarne obloge bolesničkog prostora za bočne stijene, krov i vrata termički izolirane,
- podna obloga od neklizajućeg materijala lako periva, otporna na sredstva za pranje i dezinfekciju i na mehanička oštećenja,
- ostale obloge od plastičnog materijala lako perive, otporne na sredstva za pranje i dezinfekciju i na mehanička oštećenja, negoriva,
- utičnica napajanja 12 V (DC) i utičnica napajanja 220 V,
- stolica sa sigurnosnim pojasom, sklopiva stolica smještena na desnoj strani pregradne stijene, sjedala učvršćena na pregradnoj stijeni i preklopna sjedala smještena na desnoj strani bolesničkog prostora (1 - 2 kom),
- sigurnosni automatski pojasevi za sva sjedala i ručke za držanje iznad sjedala,
- kuka za infuzijske otopine.

Ostala oprema u helikopteru:

- pokrivači i plahte,
- prijenosna svjetiljka veće svjetlosne snage (mogućnost punjenja baterija),
- uređaj za gašenje požara S-6 (prah 6 kg),
- posuda za odlaganje kontaminiranog materijala.

Radnici: vozač, voditelj čamca ili pilot s položenim odgo varajućim ispitom.

Ustanova za palijativnu skrb

Članak 36.

U ustanovi za palijativnu skrb potrebno je osigurati:

- ambulantu za bol od minimalno 12 m², tako da dužina, odnosno širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- ambulantu za palijativnu skrb od minimalno 12 m², tako da dužina, odnosno širina prostorije ne može biti manja od 3 m,
- prostoriju za medicinsku sestru odnosno sobu za pripremu bolesnika i medicinsku dokumentaciju od najmanje 12 m² (dužina odnosno širina prostorije ne može biti manja od 3 m),
- prostoriju za fizikalnu terapiju od najmanje 9 m² (dužina odnosno širina prostorije ne može biti manja od 3 m),
- prostoriju za dnevni boravak minimalne površine od 9 m²,
- prostoriju za socijalnog radnika od minimalno 9 m²,
- sanitarni čvor za osoblje,
- sanitarni čvor za pacijente uz širinu vrata od najmanje 110 cm i rukohvate,
- prostoriju za prikupljanje medicinskog i drugog otpada.

Oprema:

- ambulanta za palijativnu skrb mora imati opremu propisanu u članku 12. ovoga Pravilnika, a ambulanta za bol uz opremu propisanu u članku 12. ovoga Pravilnika još i opremu za ordinaciju anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja propisanu u članku 16. ovoga Pravilnika,
- fizikalna terapija u ustanovi za palijativnu skrb mora imati opremu sukladno članku 27. ovoga Pravilnika,
- fizikalna terapija u kući mora imati prenosivi pribor za kineziterapiju, prenosivi aparat i pribor za elektroterapiju, magnetoterapiju i termoterapiju, terapijski ultrazvuk, pribor za mjerenje za rad fizioterapeuta (dinamometar, metar, kutomjer).

Radnici:

- u ambulanti za bol: 1 liječnik specijalist anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja educiran za terapiju boli, 1 medicinska sestra za 8-satno radno vrijeme
- u ambulanti za palijativnu skrb: 1 doktor medicine educiran za rad u palijativnoj skrbi, 1 medicinska sestra za 8-satno radno vrijeme
- socijalni radnik s posebnom naobrazbom za pristup umirućem bolesniku
- 1 viši fizioterapeut za kućne posjete za 8-satno radno vrijeme.

Lječilište

Članak 37.

Za obavljanje svoje djelatnosti lječilište mora imati prostor:

- propisani uvjeti prostora sukladno članku 3 - 10. ovoga Pravilnika,
- bolesničke sobe i druge prostorije moraju ispunjavati uvjete propisane člankom 39. ovoga Pravilnika,
- prostorije s uređajima za iskorištavanje prirodnog faktora moraju odgovarati propisima o tehničkoj sigurnosti i zaštiti okoliša.

Oprema:

- oprema liječničke ordinacije sukladno članku 12. ovoga Pravilnika,
- oprema prostorija za pripremu i aplikaciju prirodnih ljekovitih činitelja mora odgovarati tehničkim propisima i potrebi zaštite okoliša, što se dokazuje odobrenjem ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša i prostornog uređenja.

Radnici: 1 liječnik odgovarajuće specijalnosti na 50 bolesnika, 1 medicinska sestra na 15 bolesnika (5% viših sestara), 1 njegovatelj na 5 bolesnika, 1 viši fizioterapeut (VFT) na 30 bolesnika, 1 fizioterapeut SSS na 20 bolesnika, 1 radni terapeut na 30 bolesnika, za 8-satno radno vrijeme, tehničko i pomoćno osoblje sukladno posebnim pravilnicima o tehničkoj sigurnosti i zaštiti okoliša.

Prije osnivanja lječilišta potrebno je pribaviti sve propisane dozvole za uporabu i zaštitu prirodnoga ljekovitog činitelja kao općeg i prirodnog dobra.

Bolnica

Članak 38.

Za osnivanje i početak rada bolnice odnosno bolničke djelatnosti mora biti osigurana odgovarajuća zgrada koja ispunjava propisane opće higijensko-tehničke uvjete (članak. 3 - 10. ovoga Pravilnika) i imati ovisno o vrsti bolnice najmanje tri bolesničke sobe po odjelu, prostorije za polikliničko-konzilijarnu djelatnost i posebno prostorije za zajedničke specijalističko-dijagnostičke i druge djelatnosti sukladno važećim propisima za te djelatnosti, prostoriju za obavljanje vjerskih obreda, kuhinju, skladišni prostor za hranu, garderobu za zaposlenike, te osigurati opskrbu čistim rubljem i sterilnim materijalom, lijekovima, prostoriju/e za pohranu medicinske dokumentacije i mrtvačnicu.

Članak 39.

Prostorije za smještaj bolesnika (u daljnjem tekstu: bolesničke sobe) mogu imati najviše 4 bolesničke postelje.

Bolesnička soba namijenjena za smještaj bolesnika koji su oboljeli ili se sumnja da boluju od zaraznih bolesti ima najviše 2 bolesničke postelje, obvezatno zaseban sanitarni čvor.

U jedinici za intenzivno liječenje osigurava se prostorija s najmanje 20 m² po krevetu, a ukupan broj postelja u jedinici intenzivnog liječenja je najmanje 3% od akutnih postelja.

U jedinici za intenzivno liječenje mora se osigurati vidljiva komunikacija između zdravstvenog radnika i bolesnika.

Na svakih 25 bolesničkih postelja treba osigurati jednu jednokrevetnu i dvije dvokrevetne bolesničke sobe, a u jedinicama za zarazne bolesti najmanje dvije jednokrevetne sobe.

Jednokrevetna bolesnička soba ima najmanje 12 m² površine s time da širina ili dužina sobe ne može biti manja od 3 m, a za zarazne bolesnike najmanje 16m², s time da širina odnosno dužina ne može biti manja od 4 m.

Bolesničke sobe moraju biti opremljene vlastitim sanitarnim čvorom (tuš, WC).

Za svaki bolesničku postelju u bolesničkoj sobi osigurava se površina:

- za novorođenčad i djecu do 2 godine (boksovi) 4,5 m²
- za djecu od 2 do 6 godina 5,5 m²
- za odrasle i djecu stariju od 7 godina (odvojeno po spolu) 6,0 m²
- za odrasle oboljele od zaraznih bolesti 7,0 m²
- za djecu i odrasle smanjenih funkcionalnih sposobnosti 6,5 m².

Udaljenost između bolesničke postelje, te postelje i zida, mora biti najmanje 75 cm, a u sobama za intenzivnu njegu i izolaciju između bolesničkih kreveta 250 cm, te postelje i zida 80 cm.

Sve prostorije za bolesnike moraju imati vrata šira od 110 cm i rukohvate.

Na svakom bolničkom odjelu mora postojati prostorija za odlaganje, pranje i dezinfekciju noćnih posuda.

Svaki bolnički odjel mora imati kupaonicu s odgovarajućim brojem tuševa i najmanje jednom kadom koja ima opremu za transport i kupanje nepokretnih bolesnika.

Članak 40.

Bolnički odjel mora imati:

- prostoriju za pregled bolesnika od najmanje 12 m²,
- prostoriju za pripremu i obradu i manje zahvate sukladno djelatnosti kojom se odjel bavi od najmanje 20 m²,
- sobu za voditelja odjela od najmanje 12 m²,
- prostorije za liječnike s najmanje 10 m² po liječniku,
- prostoriju za glavnu sestru odjela od najmanje 10 m²,
- sobu za medicinske sestre od najmanje 20 m²,
- prostorije za odgovarajuću dijagnostiku specifičnu za djelatnost odjela,
- prostoriju za fizioterapeute, radne terapeute, ostale suradnike u zdravstvu (ukoliko se odjel bavi tim djelatnostima),
- garderobu za osoblje od najmanje 20 m²,
- priručnu kuhinju od najmanje 20 m²,
- prostoriju za prehranu i dnevni boravak bolesnika od najmanje 2 m² po bolesničkoj postelji,
- prostoriju za posjet bolesnika od najmanje 20 m²,
- prostorije za pohranjivanje čistih/nečistih stvari svaka od najmanje 9 m²,
- prostorije za odlaganje medicinskog i drugog otpada,
- prostorije za instrumente i rekvizite,
- sanitarni čvor za zaposlenike, po jedan na 10 zaposlenika u smjeni, zasebno za muškarce i žene,
- čekaonicu od najmanje 20 m² čija dužina, odnosno širina ne može biti manja od 4 m².

Bolnica ima jedinicu za prijem hitnih bolesnika, odnosno jedinstveni prijemni odjel, s potrebnim prostorijama za obradu bolesnika i za zdravstvene radnike (liječnike i medicinske sestre).

U svakoj polikliničko-konzilijarnoj jedinici prema intenzitetu skrbi, treba osigurati čekaonicu i prostoriju za obradu bolesnika, a na odjelu za pedijatriju i infektologiju još dvije prostorije za izolaciju.

Članak 41.

Pojedini odjeli bolnice, uz ispunjavanje propisanih uvjeta u pogledu prostora (članci 3 - 10. i 39. ovoga Pravilnika) moraju imati i dodatne prostore te medicinsko- tehničku opremu kako slijedi:

1) Odjel djelatnosti interne medicine:

- prostoriju za elektrokardiograf (EKG).

Oprema: uz opremu propisanu člankom 12. ovoga Pravilnika, potrebno je imati:

EKG aparat, defibrilator, aspirator, negatoskop, vaga, visinomjer, platneni metar, oftalmoskop, pribor za uzimanje uzoraka za medicinsko-biokemijske i mikrobiološke pretrage, glukometar, test trake za brzo određivanje promjena u urinu

Radnici: 1 liječnik specijalist interne medicine na 6 bolesnika, 1 medicinska sestra na 10 bolesnika (od čega 10 % viših medicinskih sestara), 1 njegovatelj na 5 bolesnika za 8 satno radno vrijeme, za dežurstvo osigurati najmanje 30% osoblja redovite smjene

2) Odjel kirurških djelatnosti:

- jedna operacijska dvorana od najmanje 20 m²,
- pretprostor za pranje ruku od najmanje 9 m²,

- prostor za presvlačenje (filter) od najmanje 12 m²,
- soba za buđenje od 20 m² (gabariti 4x5),
- prostor za brzu sterilizaciju od najmanje 10 m²,
- soba za postavljanje i odstranjivanje imobilizacije kod djelatnosti koje istu koriste pri liječenju.

Oprema: uz opremu propisanu člankom 12. ovoga Pravilnika potrebno je imati dva kompleta kirurških instrumenata i medicinsko-tehničku opremu za osnovne zahvate sukladno specijalizaciji odnosno užoj specijalizaciji

Radnici

Odjel: 1 liječnik specijalist kirurgije na 5,5 bolesnika, 1 medicinska sestra na 8 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 8 bolesnika, 1 viši fizioterapeut na 10 bolesnika, 1 fizioterapeut SSS na 20 bolesnika, 1 čistačica na 200 m², za 8 sati radnog vremena, a dežurstva osigurati s najmanje 30% radnika po smjeni

Operaciona sala i priprema: 1 liječnik specijalist anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja, 1 sestra instrumentarka na 1 op. stol, 1 medicinska sestra za asistenciju instrumentarki, 1 viša medicinska sestra educirana za anesteziološkog tehničara na 1 stol za buđenje, 2 medicinske sestre na 1 bolesnika u sobi za buđenje, 1 njegovatelj na 1 bolesnika u sobi za buđenje, 1 čistačica na 50 m², na raspolaganju 24 sata

3) Odjel djelatnosti ginekologije i porodiljstva:

Odjel porodiljstva mora imati:

- sobu za porode,
- soba za porode infektivnih roditelja,
- sobu za intervencije,
- prostoriju za pripremu roditelja sa sanitarnim čvorom,
- prostoriju za nedonošćad,
- posebnu prostoriju za izolaciju bolesne novorođenčadi,
- za rodilišta preko 1500 poroda godišnje potrebno je osigurati jedinicu intenzivnoga neonatalnog liječenja s odgovarajućom opremom,
- soba za smještaj roditelje i novorođenčeta od najmanje 16 m², uz dodatnih 8 m² za dodatnu postelju i postelju novo rođene četa.

Oprema: uz opremu propisanu člankom 12. i člankom 16. ovoga Pravilnika, rađaonica mora imati:

instrumentarij za ginekološki pregled i pregled trudnica, kolposkop, ultrazvučni aparat, mikroskop, rektoskop, amnioskop, ci s to skop, instrumentarij za histerosalpinogografiju, instrumente za male ginekološke zahvate i elektrokauter, pribor za normalni porođaj, instrumentarij za operativno dovršenje abnormalnih i patoloških porođaja (obezatno vakuum aspirator), opremu za reanimaciju i opskrbu novorođenčadi i opremu za opskrbu nedonošćadi, instrumentarij za laparatomije i za veće vaginalne operacije, aparat za intratrahealnu anesteziju, kisik (najmanje u bocama) u rađaonici, operacionoj sali i prostorijama za reanimaciju i postoperativnu njegu, kardiokograf i detektor kucaja srca čeda te inkubator za nedonošćad na odjelu porodiljstva.

Jedna rađaonica s opremom dovoljna je na 500 poroda godišnje, a nadalje za svakih 500 poroda dolazi još po jedna rađaonica s opremom.

Porodiljni odjel: služba od 24 sata mora imati neprekidno na raspolaganju 1 specijalista ginekologije i opstetricije, 1 pedijatra - neonatologa i 1 specijalista anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja s osobljem sale (1 instrumentarka, 1 medicinska sestra za asistenciju) što važi za rodilišta do 500 poroda na godinu, a povećava se sukladno broju poroda na godinu dana

Ginekološki odjel: 1 liječnik specijalist ginekologije i opstetricije na 6 bolesnika, 1 medicinska sestra na 8 bolesnika (10% više medicinske sestre), 1 njegovatelj na 5 bolesnika za 8 satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati barem 30 % radnika

4) *Odjel djelatnosti pedijatrije:*

- mliječnu kuhinju s praonicom, sterilizacijom, pripremom i pohranom gotove hrane,
- prostoriju za majke – dojilje,
- pokretne kade za kupanje (1 kada na 6 kreveta ako nisu već u sobi izgrađene),
- sobu za igru i dnevni boravak djece.

Oprema: oprema propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik pedijatar na 6 djece, 1,4 medicinske sestre na jedno dijete do 7 god. starosti, od čega 50% viša medicinska sestra, 1,20 medicinska sestara na jedno dijete od 7 - 15 godina starosti, od čega 30% viša medicinska sestra, 1 njegovateljica na 5 djece, za 8-satno radno vrijeme, a za dežurstvo osigurati najmanje 30 % radnika po smjeni

5) *Odjel djelatnosti infektologije:*

- prostoriju za laboratorijske priručne analize i uzimanje materijala,
- ambulantu s čekaonicom za pregled infektoloških bolesnika pri čemu ambulanta mora imati izolacijski boks koji omogućava direktan ulaz »izvana«.

Oprema: oprema propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist infektologije na 8 bolesnika, 1 medicinska sestra na 10 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 5 bolesnika, za 8 satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati najmanje 30% radnika po smjeni

6) *Odjel djelatnosti neurologije:*

- prostorija s EEG uređajem.

Oprema: oprema propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist neurologije na 8 bolesnika, 1 medicinska sestara na 8 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 5 bolesnika, 1 viši fizioterapeut na 30 bolesnika, za 8 satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati najmanje 30% radnika po smjeni

7) *Odjel djelatnosti psihijatrije:*

- vrata i prozori na psihijatriji u zatvorenom traktu moraju biti osigurana metalnim rešetkama,
- prostoriju za rad s malom grupom od 20 m² i prostorija za rad s velikom grupom od 40 m²,
- na odjelu hitne psihijatrije treba osigurati najmanje dvije nadzirane sobe opremljene suvremenim sistemom TV nadzora.

Oprema: oprema propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist psihijatrije na 10 bolesnika, 1 med. sestra na 8 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 5 bolesnika, 1 viši fizioterapeut na 30 bolesnika, 1 radni terapeut na 15 bolesnika, za 8 satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati najmanje 30% radnika po smjeni

8) *Odjel djelatnosti otorinolaringologije:*

- prostoriju za manje operativne zahvate samo u lokalnoj anesteziji, s predprostorom za pranje ruku.

Oprema: oprema propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist otorinolaringologije na 10 bolesnika, 1 logoped na 50 bolesnika, 1 medicinska sestra na 10 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 15 bolesnika, za 8 satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati najmanje 30% radnika po smjeni

9) *Odjel djelatnosti oftalmologije:*

- prostor za male operativne zahvate koji mogu biti samo u lokalnoj anesteziji, sukladno članku 11. ovoga Pravilnika.

Oprema: propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist oftalmologije na 10 bolesnika, 1 medicinska sestra na 10 bolesnika od čega 10% viših medicinskih sestara, 1 njegovatelj na 20 bolesnika, za 8 satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati najmanje 30% radnika po smjeni

10) Odjel djelatnosti ortopedije:

- prostoriju za postavljanje i uklanjanje imobilizacije,
- prostor za uzimanje mjera i probe ortopedске tehnike,
- prostor za male operativne ortopedске zahvate koji mogu biti samo u lokalnoj anesteziji, sukladno članku 11. ovog Pravilnika.

Oprema: propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici:

Odjel: 1 liječnik specijalist ortopedije na 5,5 bolesnika, 1 medicinska sestra na 8 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 8 bolesnika, 1 viši fizioterapeut na 10 bolesnika, 1 fizioterapeut SSS na 20 bolesnika, 1 čistačica na 200 m², za 8 sati radnog vremena, a dežurstva osigurati s najmanje 30% radnika po smjeni

Operaciona sala i priprema: sukladno članku 44. ovoga Pravilnika te 1 sestra instrumentarka na 1 operacioni stol, 1 medicinska sestra za asistenciju instrumentarki, 2 medicinske sestre na 1 bolesnika u sobi za buđenje, 1 njegovatelj na 1 bolesnika u sobi za buđenje, 1 čistačica na 50 m², na raspolaganju 24 sata

11) Odjel djelatnosti dermatovenerologije:

- prostor za mikroskopski pregled.

Oprema: propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist dermatovenerologije na 15 bolesnika, 1 medicinska sestra na 10 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 20 bolesnika, za 8-satno radno vrijeme

12) Odjel djelatnosti urologije:

- prostore za razne urološke dijagnostičke i terapijske procedure,
- prostore za operativne zahvate sukladno točki 2. ovoga članka.

Oprema: propisana člankom 12. i 16. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist urologije na 8 bolesnika, 1 medicinska sestra na 10 bolesnika od čega 30% viših, 1 njegovatelj na 20 bolesnika, 1 čistačica na 200 m² za 8-satno radno vrijeme, a za dežurstva osigurati najmanje 30 % radnika

13) Odjel djelatnosti fizikalne medicine i rehabilitacije:

- prostor za fizikalnu terapiju sukladno članku 29. ovog Pravilnika.

Oprema: propisana člankom 12., 16. i 29. ovoga Pravilnika, a koja se odnosi na istoimenu specijalnost

Radnici: 1 liječnik specijalist fizikalne medicine i rehabilitacije na 15 bolesnika, 1 medicinska sestra na 8 bolesnika od čega 10% viših, 1 njegovatelj na 5 bolesnika, 1 viši fizioterapeut na 10 bolesnika, 1 fizioterapeut SSS na 20 bolesnika, 1 radni terapeut na 10 bolesnika, osim za specijalizirane programe rehabilitacije ozljeda kralješnice, kranocerebralnih ozljeda, rehabilitacije na kon amputacije, rehabilitacije politraume, rehabilitacije djece i bolesnika s većim funkcionalnim deficitom kada su kadrovski normativi zasebno definirani, a pridodaju se i zdravstveni suradnici i to: 1 logoped na 20 bolesnika, 1 psiholog posebno educiran za rad u rehabilitacijskom timu na 35 bolesnika, 1 socijalni radnik na 35 bolesnika, za 8 sati radnog vremena, tamo gdje su potrebna dežurstva osigurati s najmanje 30% zdravstvenih radnika po smjeni

Bolnička ljekarna

Članak 42.

U bolnici koja ima više od 100 bolesničkih postelja potrebno je osigurati bolničku ljekarnu koja mora imati sljedeće prostorije:

- prostorija za izdavanje lijekova,
- laboratorij za laboratorijske i analitičke poslove sa posebnim prostorom za aseptički rad,
- praonica posuđa,
- prostorije za smještaj i čuvanje lijekova s prilazom za prijem robe,
- poseban prostor za čuvanje lako zapaljivih tvari i lijekova koji sadrže opojne droge,
- prostorija za voditelja ljekarne,
- sanitarni čvor.

Ukupna površina prostora bolničke ljekarne mora imati minimalno 0,3 m² po bolesničkoj postelji.

Bolnička ljekarna koja se bavi pripremanjem paranteralnih otopina treba imati posebne prostorije za tu djelatnost i to: za čuvanje nečiste ambalaže, za organoleptički pregled i označavanje proizvoda, za čuvanje gotovih proizvoda, za kontrolno-analitički rad, za administraciju i voditelja, pripremanja paranteralnih otopina te odvojene aseptičke prostorije za pripremu osoblja, za pripremanje vode za izradu otopina i sterilizaciju gotovih proizvoda.

Radnici: 1 magistar farmacije i 1 farmaceutski tehničar na 8- -satno radno vrijeme.

Sterilizacija

Članak 43.

Potrebno je organizirati na svim odjelima i u ordinacijama koje rade s instrumentima koji se steriliziraju.

Način organizacije rada, prostor, medicinsko- tehnička oprema i kadrovi ovise o vrsti zdravstvene ustanove i postupcima sterilizacije koji se sukladno tomu moraju primjenjivati.

Za sterilizaciju koja je centralizirana potrebno je imati:

- soba za prihvata i pranje instrumenata,
- prostorija za dezinfekciju instrumenata,
- prostorija za pripremu rublja i instrumenata za sterilizaciju – 20 m²,
- prostorija za pripremu rukavica,
- prostor za sterilizaciju,
- prostor za spremanje sterilnog materijala 15 m²,
- sanitarni čvor s tušem za osoblje najmanje 1 na 10 zaposlenih, odvojeno muški i ženski.

Ukupna površina prostora za sterilizaciju koja je centralizirana određena je indeksom 0,5 m² po bolesničkoj postelji.

Oprema: uvjetovana je postupcima sterilizacije koji se obavljaju u toj zdravstvenoj ustanovi, a normirana na temelju JST (jedinice sterilizacije koja označava količinu materijala za sterilizaciju volumena 54 litre ili paketa dimenzija 60x30x30).

Radnici: 1 viša medicinska sestra posebno educirana za poslove sterilizacije i dva pomoćna radnika na 8-satno radno vrijeme, a na svakih 50 JST.

Odjel djelatnosti za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje

Članak 44.

Odjeli za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje mogu imati središnju i polivalentnu jedinicu intenzivnog liječenja (u daljnjem tekstu: JIL), a uz središnji i polivalentni, može se osnovati i specijalizirani JIL prema djelatnostima na razini klinike.

A) Gradske i županijske bolnice sa minimalno dvije operacijske dvorane, moraju imati anesteziološku ambulantu, u sklopu koje je ambulanta za liječenje boli i 6 postelja u JIL-u sa 50-100% pokrivenošću postelja respiratorima te sobu za buđenje sa dva kreveta po operacijskoj dvorani.

Radnici: 3 specijalista anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja u JIL-u, 3,5 sestre po postelji te 1,5 specijalista anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja i 1,5 anesteziološki tehničar po operacijskoj dvorani, a u anesteziološkoj ambulanti 1 specijalista anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja i 1 medicinska sestra za 8-satno radno vrijeme.

U privatnim zdravstvenim ustanovama u pogledu anesteziološke opreme i kadrova u kojima se primjenjuju anesteziološki postupci, standardi i normativi odgovaraju standardima i normativima gradske bolnice.

B) U kliničkim bolnicama broj postelja u JIL-u od kojih 50% pripada centralnom JIL-u, a 50% postelja pripada specijalnim JIL-ovima, ako postoje specijalne djelatnosti kardiokirurgije, neurokirurgije, torakalne kirurgije, transplantacijski program i odjel za opekline. U specijalnom JIL-u postotak postelja uz 100% pokrivenost respiratorima određuje se do 15% na broj akutnih kreveta specijalnih djelatnosti.

Radnici: 1 specijalist anesteziologije, reanimatologije i intenzivnog liječenja na 1,5 postelju te 4 sestre na jednu postelju, 2 fizioterapeuta i 2 respiratorna terapeuta na 8-satno radno vrijeme.

Klinička bolnica mora imati anesteziološku ambulantu i ambulantu za bol.

Bolnica mora imenovati koordinatora i zamjenika za ekspanzijsko-transplantacijsku djelatnost.

Prostor za izolaciju bolesnika mora imati 25 m² po postelji, a broj izolacija određuje se po 2 postelje minimalno na 10 postelja JIL-a.

Uz bolesničku postelju osigurati 16 uzemljenih utičnica za struju, 3 priključka za vakuum, 4 priključka za kisik, 3 priključka za komprimirani zrak, 1 trofaznu utičnicu za Rtg aparat za svaka dva kreveta, sustav za zvanje sestre, priključke za audio i video nadzor, 1 praonik ruku s toplom i hladnom tekućom vodom na svaka dva kreveta.

U JIL-u je potrebno osigurati središnji prostor s vidljivom komunikacijom sa medicinskom dokumentacijom i kompjuterskim terminalom.

Anesteziološka oprema u bolnici:

Aparat za anesteziju s mogućnošću tlačne i volumske ventilacije, automatska i ručna ventilacija, PEEP, monitoring plućnih funkcija, dva isparivača hlapljivih anestetika, priključak na središnji izvod plinova (O₂, N₂O, zrak), rezervni cilindri za plinove, monitoring prepoznavanja i mjerenja koncentracije anestezijskih plinova i para, Et CO₂, priključak za središnji sustav odvođenja suviška plinova i para, središnji sustav odvođenja suviška plinova i para u svakoj operacijskoj dvorani, mogućnost sukcije bolesnika.

Monitoring: EKG, pulsna oksimetrija, neinvazivni tlak, invazivni tlak, mjerenje minutnog volumena (CO) i izvedenih parametara, tjelesna temperatura, laringoskopi standardni uz svaki aparat za anesteziju, laringoskop fleksibilni-jedan na svaki operacijski blok, stolić za reanimaciju sa defibrilatorom, 5 perfuzora uz svaki aparat za anesteziju, sustav za grijanje bolesnika i infuzija, informatički sustav koji povezuje sve aparate.

Karakteristike opreme u JIL-u:

Osnovni monitoring (frekvencija pulsa, TT, frekvencija disanja, RR, VAS), monitoring (modularni sustav, trendovi, alarmi, prikaz krivulja EKG-a, arterijskog tlaka, središnjeg venskog tlaka, dodatni invazivni tlak, temperatura, puls oksimetrija, kontinuirani monitoring ventilacije, ET CO₂, minutni volumen), respiratori, infuzijske pumpe i perfuzori, pumpe za torakalnu sukciju,, pumpe za terapiju boli (ručne i električne), aparati za ultrazvučnu dijagnostiku (sa sondom za srce), fleksibilni bronhoskop, laringoskopi za ET intubaciju, EEG, monitoring intrakranijalnog tlaka,

monitoring saturacije krvi u bulbusu vene jugularis, monitoring metabolizma mozga i evociranih potencijala-ako postoji neurokirurgija, aortalna balon pumpa, sustav za brzo davanje infuzija i transfuzija, zatvoreni sustav za sukciju bolesnika, grijači, pumpe za enteralnu prehranu, aparati za hitne laboratorijske analize, aparati za hemofiltraciju, defibrilator s paceingom, mobilni rentgen aparat s mogućnošću dijaskopije, informatički sustav, transportni respirator, aparat za gastičnu tonometriju.

Uz bolesničku postelju osigurati 16 uzemljenih utičnica za struju, 3 priključka za vakuum, 4 priključka za kisik, 3 priključka za komprimirani zrak, 1 trofaznu utičnicu za Rtg aparat za svake dvije postelje, sustav za zvanje sestre, priključke za audio i video nadzor, 1 praonik ruku s toplom i hladnom tekućom vodom na svake dvije postelje.

U JIL-u mora se osigurati središnji prostor s vidljivom komunikacijom sa medicinskom dokumentacijom i kompjutorskim terminalom.

Članak 45.

Na odjelima specijalističkih djelatnosti operativnih grana medicine: kirurgija, ginekologija i porodiljstvo, otorinolaringologija, oftalmologija, ortopedija, urologija i njima slične koje su u sklopu bolnice mogu imati, u svrhu racionalnog iskorištavanja prostorija zajedničke prostorije operacijskog bloka, ako to dozvo ljavaju građevinsko-tehnički zahtjevi i prostorno-komunikacijski uvjeti objekata u kojem su smještene.

Ako se specijalističke djelatnosti operativnih grana medicine iz stavka 1. ovoga članka obavljaju izvan bolničke djelatnosti potrebno je osigurati operacijsku dvoranu od najmanje 20 m².

Zajednički operativni blok iz 1. stavka ovog članka mora imati najmanje tri operacijske dvorane na 100 bolesničkih postelja operativnih grana medicine i na svakih daljnjih 50 postelja jednu operacionu dvoranu više i sve ostale (prateće) prostorije svake operacijske dvorane u operacijskom bloku s tim da porodiljstvo i oftalmologija moraju imati svaka za sebe posebnu operacijsku dvoranu.

Uz prostorije navedene u članku 39. ovoga Pravilnika moraju se osigurati zajedničke prostorije za pripremu i obavljanje endoskopskih pretraga za potrebe onih jedinica koje te postupke obav ljavaju.

Članak 46.

Bolnica mora osigurati ovisno o djelatnosti patološku, cito lošku i mikrobiološku dijagnostiku, opskrbu krvlju i krvnim pripravcima.

Mikrobiološki laboratorij

Članak 47.

U bolnici koja ima djelatnost mikrobiološkog laboratorija, isti mora udovoljavati sljedećim uvjetima:

Prostorni uvjeti mikrobiološkog laboratorija:

- čekaonica za polikliničke bolesnike od 15 m²
- prostorija za uzimanje uzoraka od 10 m²
- prostorija za primanje uzoraka i izdavanje nalaza od 9 m²
- prostorija za dijagnostiku od 40 m²
- sanitarni čvor za bolesnike od 5 m²
- sanitarni čvor s tušem za osoblje od 10 m²
- prostorija za dekontaminaciju zaraznog materijala od 9 m²
- prostorija za pranje i sterilizaciju laboratorijskog posuđa od 9 m²
- prostorija za pripremu mikrobioloških podloga od 15 m²
- prostorija za pohranu rezervnih hranjivih podloga, reagensa i drugog materijala 6 m²

- garderoba za osoblje od 10 m²
- prostorija voditelja laboratorija od 15 m².

Oprema: sitni pribor za osnovne mikrobiološke pretrage: bakteriološke ušice, pincete, pipete, dispenseri za antibiotike i drugo, laboratorijske lupe (povećala) s rasvjetom, laboratorijsko staklo, jednokratno plastično suđe, plamenici, hladnjak +4 °C, ledenica -20 °C, termostat +37 °C, sterilizator za suhu sterilizaciju, autoklav za zarazni materijal i podloge, binokularni mikroskop s imerzijom i suhim sustavom i rasvjetom, stolna laboratorijska centrifuga, analitička i obična vaga, lonci za anaerobni uzgoj bakterija ili anaerobni termostat, oprema za serologiju, aparat za automatsku obradu primarno sterilnih uzoraka, vodena kupelj, pH metar, denzitometar, sigurnosni kabineti za rad, ekshaustor za pripremu parazitoloških preparata te laboratorijski stolci i na mješ taj, perilica laboratorijskog suđa.

Radnici: 1 liječnik specijalist mikrobiologije, 1 laboratorijski inženjer, 1 zdravstveni tehničar na 8-satno radno vrijeme.

Citološka djelatnost

Članak 49.

U bolnici koja ima djelatnost citološkog laboratorija, isti mora udovoljavati sljedećim uvjetima:

- prostoriju za pripremu i bojenje dobivenih citoloških uzoraka 6 m²
- radnu prostoriju za mikroskopiranje za liječnike (9 m² ako u ovom prostoru radi više osoba, za svaku sljedeću osobu još 4 m²),
- radnu prostoriju za mikroskopiranje za citotehničare (9 m² površine, ako u istom prostoru radi više osoba, za svaku sljedeću osobu još 4 m² površine),
- prostoriju za arhiviranje i administraciju 6 m²
- priručno skladište za lako zapaljivi materijal 2,5 m²,
- sanitarni čvor za zaposlene.

Mješovita citološka djelatnost u kojoj osim analize primljenog materijala citolog uzima materijal od bolesnika samostalno u citološkoj ordinaciji uz prostorije iz stavka 4. ovoga članka mora imati i:

- čekaonicu 9 m²,
- prostoriju za pregled bolesnika i punkcije 12 m².

Obvezni dio ove djelatnosti u bolnici je citološki laboratorij koji se u pogledu medicinsko-tehničke opreme i kadrova definira člankom 24. ovoga Pravilnika.

Transfuzijska djelatnost

Članak 49.

U bolnici koja ima transfuzijsku djelatnost ista mora odgovarati sljedećim uvjetima:

- laboratorij za imunohematološku dijagnostiku od 20 m²,
- laboratorij za određivanje krvnih grupa i križnih reakcija (odvojene jedinice) od 20 m²,
- prostor za hitni rad i uzimanje krvi od najmanje 10 m²,
- prostorija za čuvanje i izdavanje krvi i krvnih pripravaka od 12 m²,
- prostorija za izdavanje krvi, krvnih pripravaka i laboratorijskih nalaza,
- prostorija za pranje laboratorijskog pribora,
- skladište potrošnog materijala – u ukupnoj površini od 75 m² odnosno 0,25 m² po bolesničkoj postelji.

Oprema: centrifuga, aparat za automatsko određivanje krvnih grupa i križnih reakcija, hladnjak, zamrzivač (najmanje – 25°C) i transportni hladnjaci za prijenos s kontroliranom temperaturom

čuvanja i alarmom, specifična oprema za imunohematološku dijagnostiku, oprema autotransfuziju, termostat (37°C) i hematološki brojač, aparat za odmrzavanje plazme i agitator za trombocite s kontrolom temperature, aparat za brzo određivanje hemoglobina davatelja, krevet za uzimanje krvi.

Radnici: 1 specijalist transfuzijske medicine, 1 laboratorijski tehničar, 1 medicinska sestra na 8 sati radnog vremena.

Djelatnost patologije

Članak 50.

U bolnici koja ima djelatnost patologije ista mora odgovarati sljedećim uvjetima:

Prostorni uvjeti:

- prostor za preuzimanje, procesiranje i uklapanje preparata najmanje 30 m²,
- prostor laboratorija za rezanje preparata najmanje 40 m²,
- prostor specijalnoga histopatološkog laboratorija (bojenje i slično) najmanje 13 m²,
- prostor laboratorijskog ureda najmanje 20 m²,
- sobe liječnika (najmanje 3 liječnika x 9 m², ukupno 27 m²),
- prostor za tajnicu najmanje 8 m²,
- prostor za čuvanje i pripravu kemikalija najmanje 13 m²,
- prostor odlaganja stakala i parafinskih blokova najmanje 7,5 m²,
- prostor laboratorijskog skladišta najmanje 7,5 m²,
- dodatni prostor (hodnici, sobe za odmor, sanitarne prostorije najmanje 34 m² – ukupni prostor laboratorija opće patologije je 200 m²),
- dodatne mogućnosti jesu: izdvojeni prostor za kriostat (najmanje 6 m²), izdvojeni prostor za imunohistokemijsko bojenje (najmanje 10 m²), edukacijska prostorija i prostor za kliničko-patološke sastanke (najmanje 10 m²),
- prostorija za preuzimanje umrlih i pregled mrtvacu najmanje 10 m²,
- prostorija za čuvanje umrlih s rashladnim uređajem najmanje 15 m²,
- prostorija za obdukciju najmanje 10 m²,
- prostorija za prijem članova obitelji i administrativne poslove najmanje 6 m²,
- prostorija za izlaganje umrlih (žalovanje obitelji) najmanje 8 m²,
- prostor za presvlačenje i tuširanje osoblja najmanje 3 m²,
- prostor za spremanje tkiva uzetih sa obdukcije najmanje 6 m² (ukupni prostor obdukcijskog dijela patologije opće bolnice je 58 m²).

Oprema laboratorija: binokularni mikroskop, histokinet za obradu materijala, stol za uklapanje tkiva s tekućim parafinom, kriostat, mikrotomi (najmanje 3), radni stol s aktivnom ventilacijom prostora za preuzimanje materijala, frižider sa zamrzivačem, potrebne reagensije (fiksativi, boje, alkoholi, ksilol i slično), laboratorijsko posuđe, pipete, vodene kupelji (najmanje 3), kirurški pribor za preuzimanje tkiva, predmetna i pokrovna stakla, mediji za uklapanje, laboratorijski sat (više komada), metalni ormar za lako zapaljive tekućine, ormar za arhiviranje nalaza (ev. kompjutorska pohrana na CD), ormar za arhiviranje preparata, police za arhiviranje parafinskih blokova, kompjutor za pisanje nalaza i pohranu podataka, termostat, posude za bojenje u prostoru sa aktivnom ventilacijom (ili stroj za automatsko bojenje tkiva).

Oprema obdukcijskog dijela: obdukcijski stol, pokretni stol s potrebnim kirurškim instrumentima, pokretno reflektorno svjetlo, pribor za odlaganje uzoraka tkiva, bazen za pranje, zaštitna odjeća, mikroskop i sredstva potrebna za mikroskopiranje, radni pisači stol, ormar za odlaganje pisane arhive, potrebne posude i sredstva za čuvanje preparata.

Radnici: 1 specijalist patologije, 2 inženjera laboratorijske dijagnostike za 8-satno radno vrijeme.

Članak 51.

Za obavljanje polikliničko-konzilijarne djelatnosti za izvan bolničke bolesnike, jedinice specijalističke djelatnosti bolnice moraju imati ordinaciju, medicinsko-tehničku opremu i radnike propisane u članku 11., 12. i 16. ovoga Pravilnika.

Izvanbolničkim bolesnicima koji koriste djelatnosti poli kliničko-konzilijarnih djelatnosti treba osigurati dostupnost prostorija za medicinsko-biokemijsku laboratorijsku dijagnostiku, rendgenološku dijagnostiku te drugih potrebnih prostorija, koje u pravilu mogu biti zajedničke za izvanbolničke bolesnike i one smještene u bolnici. U tom slučaju treba prijem bolničkih i izvan bolničkih bolesnika treba izvesti na način, da se onemogući miješanje jednih i drugih bolesnika.

Djelatnost radiološke dijagnostike

Članak 52.

U bolnici koja ima djelatnost radiološke dijagnostike ista mora odgovarati sljedećim uvjetima:

Prostor i medicinsko – tehnička oprema sukladno članku 9. i 16. ovoga Pravilnika.

Radnici: 1 doktor medicine specijalist radiologije, 2 ing. medicinske radiologije i 1 medicinska sestra na 8-satno radno vrijeme.

Djelatnost specijalističkog medicinsko-biokemijskog laboratorija

Članak 53.

- čekaonicu od najmanje 18 m² površine, širina ne može biti manja od 3 m,
- prostorija za prijem bolesnika i materijala od najmanje 12 m², širina ili dužina ne mogu biti manje od 3 m,
- radni laboratorijski analitički prostor (površine 0,5 m² po postelji ili u poliklinici 10 m² po jednoj specijalističkoj ordinaciji),
- spremište od najmanje 8 m² u poliklinici, odnosno 0,05 m² po bolesničkom krevetu u bolnici,
- prostoriju za pranje, sušenje i sterilizaciju posuđa od najmanje 10 m² površine,
- prostorija za administrativne poslove od najmanje 18 m², širina ili dužina ne mogu biti manje od 3 m,
- sanitarni čvor za zaposlene i sanitarni čvor za bolesnike (podijeljeno po spolu),
- prostorija za voditelja laboratorija i prostoriju za dežurne.

Oprema:

Obvezna opća oprema specijalističkog medicinsko-biokemijskih laboratorija: laboratorijski namještaj, stolica za bolesnika ili ležaj za uzimanje materijala, sterilizator, autoklav, hladnjak, termostat, deionizator, analitička vaga, mikroskop, centrifuga a ako je osigurano uklanjanje biološkog otpada i priprema deionizirane vode (ugovorni odnos s odgovarajućom ustanovom) autoklav i deionizator nisu obvezni.

Specifična oprema medicinsko-biokemijskog laboratorija: hematološki brojač (18 parametara), spektrofotometar (340 - 700 nm) – termostatan, biokemijski analizator s elektrolitskom jedinicom, osmometar, aparat za acidobazični status, atomski apsorpcijski spektrometar, aparat za elektroforezu, nefelometar ili turbidimetar, imunokemijski analizator (EIA, LIA, FPIA), koagulometar, viskozimetar, mikroskop s faznim mikroskopom i UV, centrifuga s hlađenjem.

Radnici: 1 specijalist medicinske biokemije, 1 diplomirani ing. medicinske biokemije, 2 medicinsko laboratorijski ing., 5 zdravstvenih tehničara za 8-satno radno vrijeme.

Članak 54.

Kliničke bolnice i druge zdravstvene ustanove koje se bave specifičnim programima dijagnostike, liječenja i rehabilitacije moraju prostor, medicinsko-tehničku opremu i kadrove definirati sukladno specifičnim uvjetima posla kojim se bave.

Državni zdravstveni zavodi

Članak 55.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Za obavljanje djelatnosti iz svog djelokruga rada Hrvatski zavod za javno zdravstvo mora imati odgovarajući broj:

- prostorija za rad epidemiološke djelatnosti za zarazne bolesti uključujući i vođenje pripadajućih državnih javnozdravstvenih registara,
- prostorija za rad epidemiološke djelatnosti za kronične nezarazne i masovne bolesti uključujući i vođenje pripadajućih državnih javnozdravstvenih registara,
- prostorija za djelatnost zdravstvene ekologije,
- prostorija za djelatnost toksikologije,
- prostorija za djelatnost mikrobiologije,
- prostorija za djelatnost socijalne medicine uključujući i vođenje pripadajućih državnih javnozdravstvenih registara,
- prostorija za djelatnost školske medicine,
- prostorija za djelatnost prevencije ovisnosti uključujući i vođenje pripadajućih državnih javnozdravstvenih registara,
- prostorija za djelatnost promicanja zdravlja i zdravstvenog prosvjećivanja,
- prostorija za prateće službe administrativno-financijskih poslova.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo obavljanje djelatnosti propisanih zakonom mora imati uz navedene prostorije i opremljene laboratorije odgovarajućom medicinsko-tehničkom opremom (mikrobiološki, toksikološki, kemijski, GMO) za praćenje, analizu, nadzor i znanstveno-istraživanje zdravstvenog stanja sta nov ništva, zdravstvene ispravnosti hrane za ljude i životinje i predmeta opće uporabe, uzroka pojava i širenja zaraznih i nezaraznih bolesti, te utjecaja ekoloških faktora na zdravlje.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo mora osigurati odgovarajuću medicinsko-tehničku i drugu opremu po pojedinim djelatnostima te dodatnu opremu prema stručnim zahtjevima.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo mora osigurati potreban broj zdravstvenih i nezdravstvenih radnika odnosno stručnih timova ovisno o vrsti pojedinih djelatnosti te srazmjerno opsegu svog djelovanja.

Zavod za javno zdravstvo

Zavod za javno zdravstvo jedinice područne (regionalne) samouprave za obavljanje poslova propisanih zakonom mora osigurati potreban broj odgovarajućih prostorija, potrebnu medicinsko-tehničku opremu po pojedinim djelatnostima te odgovarajući broj zdravstvenih i nezdravstvenih radnika odnosno stručnih timova srazmjerno opsegu svog djelovanja za potrebe stanovništva jedinice područne samouprave za čije područje je osnovan.

Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu

Za obavljanje svoje djelatnosti, Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu (u daljnjem tekstu: Zavod) osim ordinacije iz članka 12. ovoga Pravilnika za uzimanje krvi i krvnih sastojaka davatelja krvi mora imati:

- prostoriju za uzimanje krvi 80 m²,
- prostoriju za odmor 40 m².

U centralnom prijemu doza i uzoraka krvi dobrovoljnih davalaca (DDK) potrebno je osigurati:

- predprostor za odlaganje doza i uzoraka 12 m².

Za vađenje uzoraka i centralni prijem uzoraka krvi i bolesnika, trudnica i drugih ispitanika Zavod mora imati:

- čekaonicu od najmanje 60 m²,
- prostoriju za prijem 18 m²,
- prostoriju za vađenje uzoraka krvi 20 m²,
- sanitarni čvor (dva WC odvojena po spolu).

Oprema: odgovarajuća ovisno o djelatnostima koje se u Zavodu obavljaju.

Radnici: specijalist transfuzijske medicine, specijalist medicinske biokemije, specijalist mikrobiologije, doktor medicine, dipl. ing. medicinske biokemije, molekularni biolog, laboratorijski ing., viša medicinska sestra, medicinska sestra/zdravstveni tehničar.

Hrvatski zavod za medicinu rada

Osim prostora iz članka 15. stavka 1. ovoga Pravilnika Hrvatski zavod za medicinu rada mora imati:

- dvije prostorije za pregled bolesnika,
- jednu prostoriju za funkcionalnu dijagnostiku,
- dvoranu za psihološko testiranje,
- jednu prostoriju za obavljanje administrativnih poslova,
- sobu liječnika specijalista medicine rada,
- priručni laboratorij.

Ostala oprema mora ispunjavati uvjete iz posebnih propisa kojima je definirana djelatnost drugostupajskih povjerenstava.

Radnici: odgovarajući broj specijalista medicine rada i odgovarajući broj zdravstvenih radnika srednje stručne spreme.

Članak 56.

Za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz specijalnosti koja nije predviđena odredbama ovoga Pravilnika, ministar nadležan za zdravstvo posebno će utvrditi uvjete vezano na prostor, radnike i medicinsko tehničku opremu.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.

U postupku investicijskih ulaganja u opremu zdravstvenih ustanova čiji je osnivač Republika Hrvatska i županija prioriteti se utvrđuju sljedećim redoslijedom:

1. nabava u cilju završetka opreme starije od osam godina,
2. nabava opreme za primjenu nove tehnologije uz suglasnost Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
3. nabava opreme prema ugovorenoj strukturi pružanja zdravstvenih usluga sukladno sklopljenom ugovoru o provođenju zdravstvene zaštite sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Za svaku nabavu opreme zdravstvenih ustanova iz stavka 1. ovoga članka čija je vrijednost iznad 1.000.000,00 kuna potrebno je ishoditi suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 58.

Zdravstvene ustanove, trgovačka društva i zdravstveni radnici koji obavljaju zdravstvenu djelatnost u privatnoj praksi dužni su udovoljiti uvjetima propisanim ovim Pravilnikom u roku od 3 godine od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 59.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, kadrova i medicinsko-tehničke opreme za organizacije udruženog rada u djelatnosti zdravstva (»Narodne novine« broj 14/81, 23/85 i 32/89), Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, djelatnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje privatne prakse (»Narodne novine« broj 71/94) i Pravilnik o uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko tehničke opreme za obavljanje kronične dijalize (»Narodne novine« broj 152/03).

Članak 60.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/04-02/5

Urbroj: 534-06-04-22

Zagreb, 21. lipnja 2004.

Potpredsjednik Vlade
ministar zdravstva i socijalne skrbi
prof. dr. sc. Andrija Hebrang, v. r.